

וטהר לבנו

חידושים וחידושים

שמות

לידידי היקר מנויארק ארה"ב שתרם הדפסת פרשה זו

מאיר שלום בן גילה שמחה

שיזכה לכל הישועות ולרפואה שלימה

ולשפע ברכה והצלחה

ד"ר אהרן ק"מ ז"ל אצלנו אהרן ק"מ ז"ל אצלנו אהרן ק"מ ז"ל אצלנו
אליהו הגור, אצלנו אהרן ק"מ ז"ל אצלנו אהרן ק"מ ז"ל אצלנו
יי רבי

עזור והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי מצטרף לברכה

ומעיד בכתב - שהספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בחורתיך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"

נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 6 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 150 ₪ לסט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובנתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר אוכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

וטהר לבנו - שמות

שובבים – ויקם מלך חדש במצרים אשר לא ידע את יוסף

ונראה שזה בא לומר לנו, שהנה יוסף הצדיק נפטר, ופרעה הרשע רוצה לשכוח מיוסף, דווקא זה מדברן אותנו שעכשיו אנחנו לא נשכח וכן נדע מה זה יוסף!! **דווקא** כשפנה זיווה ופנה הדרה כי הצדיק עזב את העולם אנחנו מרגישים את חסרונו בשיא העוצמה, ולכן דווקא עכשיו נתחזק וכאמור פרעה לא רוצה שזכור את יוסף. **אבל** אנחנו כן רוצים לזכור את יוסף!! **אנחנו** נחדש את "וימאנווון יוסף" – עם **שלשלת**, לכן נקדש עצמינו בכל הריחתא ובכל האמצעים, **ולעולם** לא נוותר ולא נשכח את יוסף הצדיק!!

ואולי בדרך רמז מקדימים ימי שובבים לפורים, שאם אכן נתקן את ימי השובבים כראוי שמסתיימים ממש לפני פורים - נוכל בפורים להשתכר ולהשתובב עד דלא ידע, ואם "יצא סוד" לא יצא הבלים אלא רק השתפכות הנפש ודברי תורה.

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא

ואמר להם נגלה עלי הקב"ה להוציא אתכם ממצרים, ובני אפרים בגאווה שלהם שהם מזרע המלוכה ושהם גיבורי כח במלחמה, שנאמר "בני אפרים נושקי רומי קשת", עמדו ולקחו נשיהם ובניהם ויצאו ממצרים.

ולכאורה, הרי פרעה שכח את יוסף, אז מה יעזור כבודו של יוסף??? **וגם למה שבט מנשה כן השתעבדו, הרי גם הם מבני המלוכה?? והתשובה על פי האור החיים הקדוש**, ששבט אפרים בעצמם הרגישו מכובדים ומיוחסים **והתנהגו בגאווה מחמת ייחוסם**, אזי המצרים לא העזו לשלוט בהם ולפגוע בהם, ואילו שבט מנשה למרות שהיו מיוחסים בכל זאת הם לא התגאו ולא הרגישו מכובדים בעצמם לכן השתעבדו למרות שהם מבני יוסף.

אבל בכל זאת גם לשאר השבטים, כלפי קדושת המשפחה היה להם כבוד גאווה, ולכן המצרים לא שלטו בנשותיהם ולא קלקלו את קדושת המשפחה של עם ישראל למרות שהיו עבדיהם, ועיי עוד לקמן.

ללמדנו, שלפעמים דווקא עלינו לנקוט במידת הגאווה, שנאמר לעצמנו אני יחיד ומיוחד!! אין כמוני בכל הארץ!! ובשבילי נברא העולם, ולכן אני לא יתקרב לחטא ודרך רשע וגם היצר יתרחק ממני, כי אני מאמין בעצמי ובכוחי, עד כדי כך שאני לא ייתן לייצר פירור של שליטה, שלא יעז להתקרב אלי חלילה, ובגאווה זו נתעלה מעל כל הניסיונות אמן ואמן.

איפה ההתמדה של שבט אפרים?? המשך

וגם היום זה לא קל לתת לאדם ללמוד יום שלם קבוע במקום לעבוד, למרות שיקבל את אותה המשכורת!! ולא פלא שהם שלא למדו תורה לא הקשיבו למשה רבינו ויצאו לפני הזמן, כי מי שלא בן תורה קשה לו להיות נכנע לדעת תורה!

מלך חדש אשר לא ידע את יוסף

מכולם, שהרי הוא גם התרחץ בדם של ילדים יהודים!!! ופלא עצום למה דווקא הוא ניצול??!

עניתי לו, שכתוב במדרש רבה א' ט', שבהתחלה פרעה לא הסכים לעצת יועציו ושריו שביקשו ממנו לגזות גזרות רעות על עם ישראל, הם טענו לו, הנה יוסף מת, וזה הזמן להציק ליהודים!!!

ופרעה טען להם, תתביישו לכם!! אין מצב בעולם שאני יסכים, זה פשוט כפיות טובה!!! הרי יוסף הציל את כולנו בלעדיו כל מצרים היו מתים, ואיך נהיה כפוי טובה, ולכן אני מתנגד בכל מחיר!!! ואז שריו אמרו אם כך אתה מפוטר!!! ואכן 3 חודשים הוא לא מלך במצרים!!! ולאחר 3 חודשים הוא נשבר, ופרעה אמר להם אני נכנע!! וכל מה שתבקשו ממני אני מסכים לעשות - לגזור כל גזירה רעה על היהודים!!! ולכן ייתכן שהיות ובהתחלה פרעה היה

כידוע מתחילת ספר שמות עד פרשת תרומה יוצא מהראשי תיבות של הפרשיות שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים המילה "שובבים", ורבים מגדולי ישראל כתבו על זה שזה מרמז שימים אלו הם ימי תשובה ככתוב "שובו אלי בני שובבים".

יש להתבונן מדוע החיזוק של "שובבים" מתחיל דווקא מפטירת יוסף, הרי לכאורה מן הראוי היה להתחיל את ימי החיזוק מחיי יוסף - מהניסיון של "וימאן יוסף" שיוסף הצדיק בגבורה עילאית ברח מאשת פוטיפר??!

ואולי בדרך רמז מקדימים ימי שובבים לפורים, שאם אכן נתקן את ימי השובבים כראוי שמסתיימים ממש לפני פורים - נוכל בפורים להשתכר ולהשתובב עד דלא ידע, ואם "יצא סוד" לא יצא הבלים אלא רק השתפכות הנפש ודברי תורה.

כתוב באור החיים הקדוש ע"פ שיחות מוסר של רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, שכשמתו האחים, עם ישראל הרגישו בזויים בעצמם כי ירדו במדרגתם הרוחנית, וכאשר המצרים הרגישו שהיהודים מרגישים שפלים ונבזים הם ניצלו זאת והתחילו לשעבד אותם, אבל כל זמן שלשבטים היה כבוד עצמי המצרים לא העזו לפגוע ביהודים. **ולפי זה**, אפשר להבין מדוע שבט לוי לא השתעבדו לפרעה, כי היות והם התמידו בלימוד התורה לכן הם הרגישו מכובדים בעצמם בגאווה עצומה שאנחנו בני תורה, ולכן לא היה כוח ואומץ למצרים לפגוע בשבט לוי.

ואכן כתוב במדרש שגם שבט אפרים הרגישו מכובדים ולכן לא פגעו בהם המצרים, וכפי שהמדרש בפרשת בשלח שואל, איך בני אפרים יצאו לפני זמן הגאולה, הרי אין עבד אחד יוצא ממצרים, ואיך הם יצאו מאתים אלף?? **ומתוך** המדרש שבני אפרים היו מזרע המלוכה ולא היו בשעבוד משום כבודו של יוסף, עד שבא נון מבני בניו של אפרים

ללמדנו, שלפעמים דווקא עלינו לנקוט במידת הגאווה, שנאמר לעצמנו אני יחיד ומיוחד!! אין כמוני בכל הארץ!! ובשבילי נברא העולם, ולכן אני לא יתקרב לחטא ודרך רשע וגם היצר יתרחק ממני, כי אני מאמין בעצמי ובכוחי, עד כדי כך שאני לא ייתן לייצר פירור של שליטה, שלא יעז להתקרב אלי חלילה, ובגאווה זו נתעלה מעל כל הניסיונות אמן ואמן.

פלא עצום מדוע שבט אפרים שלא עבדו לפרעה מדוע לא התמידו בתורה כמו שבט לוי?? **ויתכן** כי קשה מאוד להיות מתמידים בתורה במצרים כשעם ישראל בירידה במט' שערי טומאה, כי כל ישראל ערבים זה לזה.

כתב רש"י: מלך חדש, שעשה עצמו כאילו לא ידע וכאילו לא מכיר את יוסף, **והנה כתוב בפרקי דרבי אליעזר פ' מג' שפרעה היה היחיד ששרד את קריעת ים סוף**, ולאחר נס קריעת ים סוף הוא מלך על נינווה, ועליו מסופר שכשיונה הנביא בא להתריע בפני מלך נינווה שהקב"ה כועס על חטאי העיר ורוצה להפוך אותה, אזי הוא - המלך שבעבר היה פרעה, החזיר את כל העם בתשובה.

ושאלני בני היניק וחכים המחכים את אביו יאיר אברהם ני"ו שזה ממש דבר פלא, כי איך ייתכן שדווקא פרעה הרשע הוא היחיד שנשאר לחיות אחרי כל המכות וקריעת ים סוף?? וכי למה רק הוא בלבד שרד את הטביעה בים??

וכי אי אפשר שאחד משרי צבאו ישרוד במקומו והוא יחזיר בתשובה את אנשי נינווה?? הרי הוא היה אכזרי

וטהר לבנו - שמות

אם כן טען בני, שייתכן וכפי ששמע מפשטות הפסוקים, שפרעה עבר את כל מדורי הגיהינום כמו הרשעים הגדולים שבמצרים, שגם הוא כמעט טבע ובשנייה האחרונה הוא עלה לאוויר ומיד שוב שקע עד כמעט מוות וחוזר חלילה.

וייתכן שאת ההתעללות הכי קשה סבל פרעה כי הוא הרשיע יותר מאחרים, אבל בשונה מאחרים שמתו, הוא בסופו של דבר הוא התנקה ויצא החוצה ונהיה בסוף טוב כמלך נינווה שהחזיר את עמו בתשובה וכאמור, ואין לי מושג למעלה בשמים איך ובמה הוא נידון, וייתכן שעל רשעותו אין לו כפרה והוא בגיהינום לנצח, וכך משמע בשפתי כהן דברים לנ' מב'.

אבל בכל אופן כאן בעולם הזה כפי הכתוב בפרקי דרבי אליעזר פרעה חזר בתשובה ואמר "מי כמוכה באלים ה'", וגם סיים חייו בטוב כשהחזיר בתשובה את כל תושבי נינווה, וגם יש קצת להוכיח כן מהגמרא גיטין נו' שאונקלוס הגר כשרצה להתגייר הוא הוריד נשמות רשעים מתים בכדי לשמוע את דעתם על עם ישראל ומסופר שהוריד את טיטוס ואת בלעם, ואילו את פרעה הוא לא הוריד, ואולי כי ידע שפרעה חזר בתשובה.

ואולי בכדי לחזק יהודי לחזור בתשובה ל"חדש ימינו כקדם" שבסוף יתקן לטוב כמו בתחילת חייו, אולי דווקא בגלל זה בורא עולם השאיר את פרעה דווקא, שילמדו שאפילו רשע איום ונורא בסוף עשה טוב, כל שכן אנחנו.

ללמדנו שגם אם כשלת ונפלת אל תעמיק את הנפילה ועל תאבד את הדרך חזרה, ואל תגייד אני גם ככה רשע וגם ככה אני בגיהינום ואין לי מה להפסיד!!! כי זה שקר!!! הקב"ה מתחשב בכל פרט ובכל דרגת רשעות שנפלת ואת הגורמים לה.

וזכור גם שכמעט כל יהודי ויהודי בתחילת דרכו היה טוב, לכן אתה אמור גם להיות טוב בסוף, רק חבל שתתנקה מהרוע בייסורים קשים באמצע החיים!!! חבל מאוד שתרשיע הרבה רחמנא ליצלן שהדרך לטוב שבסוף תהיה קשה וארוכה יותר!!! וגם לפעמים אתה מקבל את האיתותים לחזור בתשובה רק בסוף החיים, ואתה מפספס את זה ואתה מדלג על זה, ולא חוזר בתשובה, לכן מהרגע אתה חייב להתחזק ולהיות טוב, רק חזק ואמץ!!!

הבה נתחכמה לו – ובעצם אין חוכמה ואין תבונה, וגם אין חזרה בתשובה!!!

ציווה להרוג את משה!!! וכאן יש תביעה נגד פרעה, למה ציווה להרוג את משה???

הרי כאמור פרעה היה טוב בהתחלה עד כדי כך שפיטרו אותו 3 חודשים מהמלכות כי לא רצה להציק לעם ישראל עד שנשבר, ואם כן גם כשהרשיע היה לו להתעורר בתשובה כשראה את השגחת הקב"ה המיוחדת לטובת עם ישראל, עד כדי כך שכל מחשבותיו יחד עם יועציו הכל קרס ולהיפך המדהים וכאמור.

וכמו כן היה לו ללמוד ממשה הצעיר שמאס במנעמי השלטון וויתר על השלטון כנסיד מצרים, אלא הלך לעזור לאחיו הנדכאים, וזה היה אמור להחזיר לפרעה את השפיות המוסרית, ששווה לוותר על שלטון בכדי לעזור ליהודים, למה פרעה לא חזר למצב שהיה בתחילת דרכו, שלא רצה להציק ליהודים מתוך הכרת הטוב ליוסף, הרי הוא היה אדם מוסרי ואדם טוב בהתחלה, למה לא החליט לחזור בתשובה ולחבק את משה רבינו ולשנות כיוון???

ונפרט כאשר ראה את הנס שצווארו של משה הופך לאבן שיש, וניצול מחרבו של פרעה!!! אזי פרעה היה יכול לנצל את גודל מעמד הנס המדהים שהיה לעיני עבדיו ויתכן חלק משריו והיה צריך במעמד זה להתעורר ולעורר אחרים לחזור בתשובה ולחזור ולהיות טוב, אבל לא!!! לב פרעה כבר הפך לאבן!!! והרע הפך לחלק בלתי נפרד מהאישיות שלו, "פרעה הרשע".

ללמדנו, שאין עצה ותבונה כנגד השם, והשם אוהב תהפוכות ודווקא הדבר הכי פחות צפוי זה עלול לקרוא, בכדי להוכיח לך שהכל נעשה ברצונו הגדול של בורא עולם השולט בכל. ובורא עולם פועל כזאת, בכדי לעורר אותנו בתשובה!!! בני

טוב ורצה להיות טוב, ועמד 3 חודשים מול כל הרשעים, לכן גם בסוף חייו סיים בטוב, שזכה פרעה לשרוד, ובסוף חייו להחזיר בתשובה את תושבי העיר נינווה כשיונה הנביא בא והתריע.

אבל בני היקר שוב מקשה, איך יתכן שפרעה שהיה ממש טוב בהתחלה וכדברי המדרש, בסוף הרשיע עוד יותר ממה שביקשו ממנו?? הרי אף אחד מיועציו לא ביקש ממנו להתרחץ בדם של ילדים יהודים, ואף אחד מיועציו לא דרש ממנו להכביד את העבודה ולהרג ילדים ולהניח אותם במקום לבנים בבניין?? ועניתי לו שהיות שהוא כבר נכנע להם והתרגל לרעיון להציק ליהודים הוא כבר הרגיש שהוא אדם רע ושקוע ברשעות, לכן המשיך ברשעות בלי גבולות, כי כבר הרגיש שאין לו מה להפסיד, לפחות עכשיו הוא ייהנה שיהיה גדול ברשעות, כי כל המיצר לישראל נעשה ראש סנהדרין קדי'.

ושוב בני היקר שואל אם כן שהוא הרשיע הרבה יותר ממה שדרשו ממנו, למה בכל זאת זכה לזכות להיות טוב בסוף?? אבל תוך כדי בני מפתיע אותי ועונה לי, שכידוע בים סוף היה דרגות של טביעה בים, הטובים מתוך הרשעים מתו מיד, ואילו הרשעים לקח להם זמן עד שמתו, כי הקב"ה התעלל בהם שנתן להם לטבוע ולהגיע לשערי מוות, וברגע האחרון מיד העלה אותם לנשום אויר ושוב טבעו וחוזר חלילה ככה במשך זמן ארוך, ורק בסופו של תהליך ההתעללות רק אז הם מתו.

ללמדנו שגם אם כשלת ונפלת אל תעמיק את הנפילה ועל תאבד את הדרך חזרה, ואל תגייד אני גם ככה רשע וגם ככה אני בגיהינום ואין לי מה להפסיד!!! כי זה שקר!!! הקב"ה מתחשב בכל פרט ובכל דרגת רשעות שנפלת ואת הגורמים לה.

וזכור גם שכמעט כל יהודי ויהודי בתחילת דרכו היה טוב, לכן אתה אמור גם להיות טוב בסוף, רק חבל שתתנקה מהרוע בייסורים קשים באמצע החיים!!! חבל מאוד שתרשיע הרבה רחמנא ליצלן שהדרך לטוב שבסוף תהיה קשה וארוכה יותר!!! וגם לפעמים אתה מקבל את האיתותים לחזור בתשובה רק בסוף החיים, ואתה מפספס את זה ואתה מדלג על זה, ולא חוזר בתשובה, לכן מהרגע אתה חייב להתחזק ולהיות טוב, רק חזק ואמץ!!!

כתב רש"י נתחכמה למושיען של ישראל, שראו המכשפים והחוזים בכוכבים שייולד בן זכר שיגאל את ישראל, ולא ידעו האם הוא יהודי או מצרי, ולכן הם גזרו להרוג את כל הזכרים בין יהודים ובין מצרים, וגם ראו שהוא ילקח במים, ולכן כשמרים הניחה אותו בתיבה בתוך הנילוס הם חשבו שמושיען של ישראל טבע במים ומת.

ולמרות כל ההתחכמות והישיבה המעמיקה בעניין, הם נפלו בפח בקלות, איך זה שעל הפתרון הפשוט הם לא חשבו?? איפה השכל?? למה הם לא חשבו שמשה יינתן בתוך תיבה במים?? הרי כבר היה תיבת נח שאנשים ניצלו ממים על ידי תיבה, למה הם לא חשבו על זה?? וכן למה לא חשבו על האפשרות שדווקא מצרי יאמץ בן יהודי??

על זה נאמר "עיניים להם ולא יראו", יכולים לשבת ולחשוב ולחשוב אבל לנקודות הנכונות לא להגיע, ובורא עולם לועג להם, הנה המושיע דווקא בבית שלך, כן!! דווקא בבית של פרעה גוזר הגזירה שם יגדל מושיעם של ישראל!!! כמו כן דווקא במים במקום שמושיעם של ישראל ילקח על פי חשבונכם דווקא שם הוא ניצול כשנמצא על ידי בתך שאימצה אותו לה כבן.

וכשלפרעה התברר מה גודל טעותו, הוא רתח מזעם מגודל התדהמה, איך ייתכן שדווקא הוא בעצמו גידל את מושיען של ישראל, דבר הכי מפתיע!!! אומנם בכל זאת כשפרעה גילה שמשה הוא מושיעם של ישראל, מיד פרעה

וטהר לבנו - שמות

היקרים ראו נא והתבוננו בדרכי ובפעלי!! אין זה יד המקרה אלא ידי הארוכה של המנהיג שברא את העולם, ולמה נאטום את ליבנו כאבן וכפרעה!! אדרבא נקבל את המסרים באהבה ונצלם מידידת להתעוררות ולחזרה בתשובה שלימה אמן ואמן.

ויקם מלך חדש במצרים - פרעה מול יתרו - המשך

ולפי זה התחדש, שיתרו גם כן המתינו לו אנשי מדין ולא מינו כהן אחר כי התעקשו שיחזרו לכהן ככהן מדין, והוא לא נשבר כפרעה אלא התעקש על אמונתו. **ולכן** יתרו לא הסכים להישאר עם משה רבינו ולזכות בכבוד גדול ולחיות בקדושה עם עם ישראל, אלא חזר למקומו בכדי דווקא להמשיך בגבורה בניסיון חייו, לעמוד בגבורה מול הפיתוי לחזור למנעמי השלטון והכבוד שעמו שמרו לו את מקומו וחיכו לו משך שנים ארוכות שיחזרו לכהן כבעבר, **ויתכן שלכן נשאר בו התואר כהן מדין** גם הרבה שנים לאחר שעזב את הכהונה בשביל אמונתו, כי הם עדיין חיכו לו משך כל אותם שנים!!

ומה זכה יתרו?? **כתוב** בגמרא **סוטה יא'** שמבני בניו ישבו בלשכת הגזית, שהם היו מדייני הסנהדרין הגדולה ביותר בעם ישראל, ולמרות שכתוב שם שזה כתוב על מה שהתנגד לעצת פרעה להציק ליהודים וברח, לעומת איוב ששתק!!

אבל אולי זה **זוה גורם**, שיתכן שזאת הסיבה שיתרו לא הפסיד את שכרו, למרות שעזב את משה רבינו במדבר ולא הקשיב ולא שמע לבקשת משה רבינו להישאר במדבר עם עם ישראל, אלא התעקש וחזר למקומו, בכל זאת זה לא הזיק לו, כי המטרה שלו לחזור הייתה קודש קדשים!! לא פלא שכתוב בתורה שבסופו של דבר משה שלח את יתרו.

ויהי רצון שנתגבר באמת על עיקר מטרת חיינו, ולא נתפתה לחפש הקלות וקיצורי דרך, אלא איפה שיש קושי שם ההצלחה, רק חזקו ואמצו ובעזרת השם עם הרבה עבודה עצמית מאומצת נצליח לתקן את תכלית חיינו, ונזכה לשפע ברכה ברוחניות ובגשמיות אמן ואמן.

הבה נתחכמה לו

וכשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע יבמות סה', לכן לא היה כל טעם למחות ולהגיד דעה הפוכה מעצת בלעם הרשע!! אז מה ההבדל בין השתיקה לבריחה?? **ועל** הטענה מדוע נענש איוב בשתיקה למרות שמצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע?? **עונה הגרי"ז: שכאשר כואב צועקים!!** ואם איוב לא צעק **סימן שלא כאב לו מספיק, אבל יש לתמוה שהרי גם יתרו לא צעק!!** ולמה לא נענש?? ולמה דווקא הוא קיבל שכר??

ונראה לתרץ שלצעוק אפשר גם במעשה, ולפעמים הבריחה זה מעשה של מחאה בדיוק כמו צעקה, רק בלי לפרגן להם את התענוג להתעלל במוחה על שצעק ומחה.

ללמדנו, שהמלחמה ביצר לא תמיד חייבת להיות חזיתית פנים מול פנים כי לפעמים זה יהיה קרב שתיכשל בו, ולכן זכור שהבריחה מהמלחמה ומהניסיונות זה גם כן מחאה גדולה וצעקה גדולה נגד היצר, וראה מה זכה יתרו על בריחתו!! **ואל תתפתה להיות כאיוב שיושב בשקט ונזהר, כי לא תמיד מספיק השקט ואי העשייה, לפעמים חייבים מלחמה או בריחה, כי כאשר יש פתחים פתוחים ליצר הרע שבהם מסוגלים לחטוא, אל תאמר בוגר ואחראי אני ולא אפול ברשת היצר הפתוחה, אלא חובה לסגור את הפתחים בכוח או לברוח, זכור! השתיקה תעלה ביוקר!!** אז ברח צדיק וזכה בכל העולמות.

כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ

השתעבדו מרצונם באהבה לעבודת ה' יתברך, ואילו בשאר השבטים שלא רצו לצאת ממצרים בהם מתו 4 מתוך 5, או 49 מתוך 50, ואם כן קשה איך יתכן ששבט לוי לא היה השבט הגדול ביותר במספר שיצא ממצרים??

והתשובה האמתית היא על פי יסוד הרמב"ן, שכתוב ש"כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", ולכן רק שאר השבטים שסבלו ועונו בעבודת פרך של פרעה הם התרבו פרו ושרצו, אבל שבט לוי שלא עונה ולא סבל לכן לא נתברך בכך ירבה וכן יפרוץ, ואכן עמרם הוליד אחד בכל לידה, אבל שאר נשות השבטים היו יולדות ששה בכרס אחת לכן רק מנין שאר השבטים גדל יותר משבט לוי.

יש לתמוה איך אכן קרה הדבר שפרעה התהפך מאוהב ישראל או לפחות מאדם מוסרי בעל הכרת הטוב ליוסף שהציל את חיי העם המצרי שלכן הסכים לוותר על המלוכה שלו, לשונא ישראל גדול, מיד לאחר 3 חודשים של וויתורו על כיסא ממלכתו??

וייתכן לפרש, שכאשר פרעה ראה שבמשך 3 חודשים עדיין המצרים מחכים לשובו, שלא מינו מלך למצרים משך 3 חודשים, שזה דבר כלל לא פשוט שבאימפריה עולמית של זמנם לא יהיה מנהיג 3 חודשים שלמים!! זה ריגש מאוד את פרעה, כי הוא ממש ראה בזה אהבה גדולה מצד העם המצרי אליו, ולכן גאו געגעועו לחזור למלוך על עמו שאוהב אותו ושמוחה לו בנאמנות, וזאת מלבד תחושת השלטון ומנעמי שפרעה הרגיש בחסרונו, אבל מעל הכל רגש הכבוד והאהבה שקיבל מהעם המצרי כל זה הצטרף למהפך הגדול מהקצה לקצה.

וזה כמו שכתבתי בפרשת וירא על לוט, שאנשי סדום ראו שהוא עזב את אברהם ורצה להתקלקל, ובכל זאת החסד היה מושרש בו, עד כדי כך שבתו מסרה נפשה למוות על מעשה חסד, וגם הוא גמל חסד עם המלאכים עוד באותו לילה שעשו אותו שופט בסדום, ורצו לקלקלו ע"י תפקיד מכובד כך יתהפך למושחת וינתק גם את שורשיו הטובים, רק פשוט לא עבר לילה וכבר באו המלאכים והפכו את סדום.

הגמרא סוטה יא' א"ר חייא בר אבא א"ר סימאי שלשה היו באותה עצה בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית,

ונשאלת השאלה, מה ההבדל בין איוב ששתק ליתרו שברח?? הרי שניהם לא מחו בעצת בלעם שהציע לגזור גזרות קשות.

ובפשטות הם לא מחו, כי כאמור זה היה לאחר 3 חודשים שזרקו את פרעה מלמלוך על מצרים כי לא נענה לדרישת העם להציק לעם ישראל, ולאחר 3 חודשים הוא נשבר והסכים לעשות רע לישראל ככל שידרשו ממנו, ואם כן במצבו זה רק עצת בלעם התאימה לו.

פלא עצום ותמיהה גדולה יש כאן לכאורה, שהרי כידוע שבט לוי כולו למד תורה ולא השתעבד לפרעה, והנה כשעם ישראל יצאו ממצרים, יש גרסה במדרש שרק אחד מחמש יצא ויש גרסה שרק אחד מחמישים יצאו ממצרים, כי רוב מוחץ של עם ישראל היו רשעים והעדיפו לעבוד עבודת פרך לפרעה ולא להשתעבד לעבודת השם במדבר.

והנה שבט לוי הוא כ 10 אחוז מעם ישראל, ולפי זה שבט לוי היה צריך להיות השבט הגדול מכולם בכמה מאות אחוזים מכל שבט אחר שהשתעבדו לפרעה, כי שבט לוי היו צדיקים ומתמידים בתורה שבוודאי כל השבט יצאו בשמחה ממצרים כי בוודאי הם כבני תורה ומתמידים

ללמדנו שמי שסובל וקשה לו דווקא הוא גודל וצומח יותר!! לכן אם קשה לך ואתה סובל וצועק מעומק ליבך אוי קשה לי!! הניסיון קשה ועצום ממני!!! אל תיבהל!! תתגבר על הקושי!! ושמה, כי ככה גדלים וככה צומחים תעלה ותצליח אמן ואמן.

וטהר לבנו - שמות

כן ירבה וכן יפרוץ – דרך אחרת

לעשרות מיליונים שמתו בבת אחת, וכאמור שיש שיטות שאחד מחמשה יצא ממצרים ויש שיטות שרק אי מחמישים יצאו ממצרים.

אבל בשבט לוי לא נולדו כמויות, מצד גם לא מתו במכת חושך, וראיתי כתוב ששבט לוי זכה לצאת בשלימות ממצרים, כי כל השבט למדו תורה וכל בני השבט היו יראי שמים וצדיקים.

ללמדך שבלי תורה אפשר ליפול בכמויות ביראת שמים, כי בקושי אפשר לשרוד ביראת שמים בלי לימוד תורה.

פחדו של יעקב - המשך

רוב רובו של עם ישראל נמחק במכת חושך כי היו רשעים וכאמור. **וחשש יעקב שאם כן מי ישרוד מהשבטים** מלבד שבט לוי, **וכי ימחוק שבטי ישראל** מכלל עם ישראל, חלילה!!!

ועל זה ענה לו בורא עולם, אל תירא יעקב, השבטים לא ימחקו אלא **"לגוי גדול אשימם שם"** – במצרים, **שכך** גם אם רוב מוחץ של עם ישראל ימותו במכת חושך לפני שיצאו ממצרים, עדיין כמות הצדיקים שבשבטים שישכמו לצאת ממצרים יהיה שווה בכמות וגם יותר משבט לוי הצדיקים שלא מת מהם אחד במכת חושך, כי אכן מתו המונים לשבטים אבל גם נולדו המונים – גוי גדול.

ככה היה פעם, וככה זה גם היום!!! **ולכן אם זכית ואתה מלומדי התורה בטהרה, אשריך!!!** ואל תפזל החוצה כי התורה מקור הקדושה והברכה לדורי דורות!!! **ואם אתה המתפרנסים מ"יגיע כפיך כי תאכל", ואתה קובע עיתים לתורה, אשריך כלשון הפסוק ממש!! אבל דע וזכור!! בלי תורה קשה מאוד לשרוד ביראת שמים, אחד לחמישה, אחד לחמישים, וזכור, השם עשה כמות של לידות בשביל להוציא את הקצת מהרבה, כי הכמות לא קובעת, רק הקצת האיכות.**

מספר הלוויים שלא היו בשעבוד פרעה

כל הרשעים מהשבטים, בכל זאת השבטים היו הרבה יותר משבט לוי, ומדוע??

וייתכן, שהדבר בא ללמדנו לדורות, ששבט שלא עסק בתורה, בכדי שהוא יחשב כשבט היה צורך שיהיה לו כמות גדולה של אנשים יראי שמים ורק כך הם יכולים להתחיל להשתוות לשבט לוי הלומדים תורה בהתמדה, כי למרות ששבט לוי הם קצת בכמות האנשים אבל הם הרבה מאוד באיכות, מחמת שהיו שקועים ומתמידים בתורה.

ותמלא הארץ אותם – גזירת העבדות

ו"בלבנים" - בליבון הלכה, ו"בכל עבודה בשדה" – זה ברייתא, "אל כל עבודתם" - זה משנה, **ויתכן** שאכן נגזר על כל עם ישראל גלות מצרים, רק שבט לוי החליפו את גלות וייסורי מצרים בעמל וייסורים של תורה, כפי שכתוב בזוהר, שעמלו בתורה במשניות ובבריות ובקושיות וקל וחומר וליבון הלכה.

ומשמע מהזוהר שכל עם ישראל יכלו להמיר גלות וייסורי מצרים בעמל וייסורי תורה אם חפצו בכך, **ולכן** דבר ראשון כשעם ישראל הגיעו למצרים יעקב שלח את יהודה להורות - להקים ישיבה ובית הוראה, שאולי כך ימירו את גלות מצרים לעמל התורה.

אבל פרעה הרשע התחכם ליעקב, כמו שהיצר מתחכם כנגדו ומפיל אותנו על ידי מצוות מדומות או שיקול דעת לא נכון, שהוא בא לעם ישראל באו תעזרו לי בעבודה, תראו איך אני בעצמי עובד ותנו כבוד למלך, וחלק מהיהודים אמרו למרות שזה ביטול תורה בכל אופן צריך לתת כבוד למלך וכמו שכתוב בחז"ל עד כדי כך שאפילו תקנו ברכה מיוחדת כשרואים מלך בשר ודם.

אומנם שבט לוי לא פגשו את פרעה כי היו שקועים בארץ גושן בעמלה של תורה בהתמדה מושלמת, והיות ולא ראו את המלך עובד וממילא לא התגלגל אצלם הספק האם אכן עליהם לעזור ולתת כבוד למלך, ולפי הדברים הללו יוצא שגם שבט לוי שלא יצאו לעולם הגדול כביכול ולא יצאו מארץ גושן, וממילא לא התקרבו למצרים, **בכל זאת חינו תחת גזירה?? ולמה??** הרי לפי דברי המהרי"ל נגזר גלות רק למי שיחיה בארץ לא להם?

אלא שהתשובה פשוטה היא, שלמרות שגם שבט לוי סבל בעמל התורה, בכל זאת הם לא סבלו מהמצרים עבודת פרך שאין בה סיפוק רק התעללות, ואכן עינוי שיש בו התעללות נפשית ועוגמת נפש נגזר היה רק על השבטים,

מצד אחד נולדו הרבה יהודים בבת אחת, 6 בכרס אחת או שישים בכרס אחת, וכאמור על פי הרמב"ן הריבוי היה רק לשבטים שלא למדו תורה אלא עבדו ועונו בעבודת פרך לפרעה, ולהם הייתה הברכה שיפרו וירבו מעל דרך הטבע.

ומצד שני במכת חושך בשלושת ימי האפילה כתב רש"י שמתו רוב רובו של עם ישראל, כמויות עצומות של יהודים ממיליונים

ולפי זה מתורץ מדוע בזמן שיעקב חושש מהירידה למצרים, ה' מרגיע אותו **"אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם"**, ולכאורה איך הבשורה של לגוי גדול אשימך שם אמורה להרגיע את יעקב מפחדו מלרדת מצרים?? בפרט שחשש יעקב הוא על המצב הרוחני של עם ישראל במצרים, ואם כן מה הקשר בין עם גדול לחשש הרוחני?? וגם לכאורה משמע שרק שם במצרים הם יהיו גוי גדול, ואילו מחוץ למצרים דהיינו כשיצאו ממצרים הם לא יהיו גוי גדול, ולכאורה למה שהברכה תיפסק??

אלא אולי הכוונה שיעקב חשש שכשעם ישראל ישקע במטי שערי טומאה הם לא ירצו לצאת ממצרים, ואז כפי שאכן קרה

הנה מצאנו בספירת הלוויים לאחר יציאת מצרים במדבר שהיה מספרם 22 אלף מגיל חודש, ואילו מגיל 30 שנה הם היו רק 8000, ואילו כל השבטים נמנו מגיל 20 שנה ומספרם היה כ 40 אלף ממוצע לשבט, ולטעם ההבדל בספירה ע"י במפרשים.

עכ"פ למרות ששבטי עם ישראל נימנו מגיל 20 ואילו הלוויים מגיל 30, בחשבון פשוט זה מלמד שבחשבון כללי לשבטים היה מינים לפחות מפי 2 ויותר מכמות הלוויים, וזאת גם לאחר שמתו

המהרי"ל דיסקין זצ"ל, מקשה אם כתוב שבני ישראל פרו וישרצו וירבו במאוד מאוד, למה מוסיף הפסוק ותמלא הארץ אותם?? **עוד** הקשה הגאון למה בברית בין הבתרים כתוב "גר יהיה זרעך בארץ לא להם" הרי כל גרות זה בארץ לא להם ולמה כפלה התורה??

מתוך המהרי"ל שהתורה גילתה לנו שרק בארץ שלא שלהם שם יענו אותם, אבל אם יגורו בארץ שלהם לא יסבלו ולא ישועבדו, והנה כתוב במדרש ששרה כשלקחה פרעה הוא נתן לה מתנה את ארץ גושן, ולכן חלק מהגזרה היה שאם היהודים יהיו קבועים בגושן הם לא יסבלו, אבל היות ועם ישראל רצו להתערב בעסקים ובחברה המצרית ככתוב ותמלא הארץ אותם, כי הם הסתובבו מחוץ לגושן ששייכת להם, והסתובבו בארץ לא להם, ולכן התחיל השעבוד "ויקם מלך חדש", שנתחדשו גזרותיו.

אמנם שבט לוי לא סבל, כי הוא נשאר בבית מדרש בארץ גושן, הם חיו רק בארץ שלהם, ולא יצאו לעולם הגדול!!!

והנה בפרשת בחוקתי כתוב "אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיות להם עבדים" ומדויק בפסוק, שלא נהיה להם לעבדים, אבל שנשאר עבדים שלו, של בורא עולם, וכמו שכתוב "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם".

ולכאורה צריך להבין למה כל עם ישראל נחשבים כמי שנפדו מעבדות מצרים, הרי שבט לוי לא היו עבדים של פרעה אלא למדו תורה בישיבה בארץ גושן, ואם כן הם לא נפדו וממילא הם לא עבדים.

ונראה לפרש על פי הזוהר על הפסוק "וימררו את חייהם בעבדה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם", "בעבודה קשה" - בקושיה, "בחומר" - בקל וחומר,

וטהר לבנו - שמות

כי אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, וכל המחדש חידושי תורה מרגיש בגן עדן העליון, וכל שיעור עם תלמידים מצויינים בעמלה של תורה ופלפולה של תורה בהתלהבות זה שיא הגן עדן והעיניים נוצצות באור יקרות אור הגנוז כפשוטו.

אבל הלוויים למרות שסבלו סבל ועמלו בקושי להתמיד בתורה בהתמדה עצומה בכל זאת זה היה מלא בסיפוק, כי עוד סוגיה מובנת ועוד מסכת סיימו ועוד ספר תורני כתבו, ועמל ועינוי זה הוא גן עדן על אדמות,

ללמדנו שכדאי לנו לחיות ולסבול בעמל התורה אמתי, כי החיים ממילא מלאים בעמל כי כך נגזר עלינו, אדם לעמל יולד, ובעמל התורה יש סיפוק רוחני אמתי, ובעמל התורה בחומות הישיבה הקדושה לא רואים ולא נתקלים בבעיות ולא נופלים בפח של היצר שבה במלבושים שונים ומשונים!!!

פרו ושרצו - מט' שערי טומאה בלי זנות!!!

לא ממזרים, ועל כן שבט לוי היה הקטן מכולם, שאפילו מגיל חודש הם היו במניין הקטן מכל שאר השבטים, והנה עם ישראל היו שקועים במט' שערי טומאה ועדיין היה להם גבולות לא להרוס את קדושת המשפחה, ולא היה יהודי אחד שאמר גם ככה אני עבד שפל ושרוף ומטונף עמוק עמוק בטומאה, ואין לי מה להפסיד, אלא בלי יוצא מהכלל כולם למרות הכל שמרו על קדושת המשפחה, (וגם שלומית שהייתה דברנית המצרי פרץ בה גדר שלא מידיעתה).

המלוא העומר מבאר למה עם ישראל פרה ורבה מעל דרך הטבע, ששה בכרס אחד, ואילו שבט לוי לא התרבו וכפי שכתב הרמב"ן? **ומתריך** כי היו רשעים שהוציאו לעז בבני ישראל שהם ממזרים, בטענה שאם המצרים שלטו בגופם כל שכן ששלטו בנשותיהם, לכן היה ריבוי מעל הטבע, להראות שהם יהודים כשרים, כי בורא עולם לא ירבה ממזרים בעולם ובניסים, אדרבא בורא עולם מעדיף שממזרים לא יחיו ויתרבו, ולכן בשבט לוי לא שלטו המצרים, אז אין צורך להוכיח שהם

אז גם אנחנו עצמנו ניזהר שבעתיים, כי אנחנו לא הגענו למט' שערי טומאה, אז בוודאי שלא נהרוס בידיים את קדושת המשפחה חלילה, והיום יותר מתמיד צריך זהירות עצומה לשמור על קדושת המשפחה, וזה מתחיל בשמירת העיניים, אז בואו ונתחזק בעד עמנו, שנזכה להימנות עם מקבלי פני משיח צדקנו בקרוב בימינו אמן ואמן.

קדושת המשפחה ולחיות כמעט בטומאת טוטלית, אז אל תלך רגוע, ואל תאמר לעצמך אני לא הרסתי את המשפחה, אני בסדר, רק טיפה נפילה פה ושם, ממש לא נורא!!! וגם הרבה חוטאים כמוני, ואני לא הכי גרוע.

ומדהים הדבר שעם ישראל היה שקוע במצרים במט' שערי טומאה וכמעט הגיעו לשער הנון שהוא האחרון, ובכל זאת לא פגמו בקדושת המשפחה בכלל, והדברים מבהילים, שאפשר להיות במט' שערי טומאה בלי עדיין להרוס את

שקר שקר, שקרן היצר הרע, הוא משקר!!! נכון אתה לא הרסת את קדושת המשפחה לגמרי, אבל עדיין אתה עמוק במט' שערי טומאה כמעט בשער הנון!!! אז ברח לך מהטומאה תכף ומיד, ורוץ לרב ולחבר ולחבורה שיתמכו בך שתצא ממט' שערי הטומאה השם ירחם, קדימה עכשיו ומיד!!!!!! ועשה כל מה שביכולתך לצאת מהטומאה, ולא להתקרב אליה חלילה!!!!!!

איך לא שלטו המצרים בהם לעבירה???

זה נגמר. כי הדבר התפרסם, כי באו להרוג את משה על כך, ובנס לא נחתך צווארו שנעשה כמו שיש, ואז כל המצרים הבינו שבורא עולם לא מרשה לגעת בבנות ישראל, ועשה ויעשה ניסים ונפלאות להגן על קדושת המשפחה.

אכן פלא, איך קרה הדבר שעם ישראל למרות שהיו במט' שערי טומאה ושקועים בטומאה, בכל זאת לא פגמו בטהרת המשפחה???, ואיך זה שלמרות שהמצרים שלטו בגופם בכל זאת לא שלטו בנשותיהם???

ולכן אם אפילו המצרים ששלטו שליטה מוחלטת בעם ישראל בכל זאת הבינו שאסור לגעת בקדושת המשפחה היהודית!!! איפה אנחנו???, למה יש מאתנו החוטאים שנופלים והורסים את המשפחה???, וכי יש מאתנו הגרועים מהמצרים???

והתשובה הנראית לי, שהן מצד היהודים והן מצד המצרים האדונים היה להם גבולות!!! שמצד היהודים היה להם גבולות, שלמרות שהיו שקועים במט' שערי טומאה, בכל זאת היה קוויים אדומים לא להרוס את הבית, לא להרוס את המשפחה!!!

די להרוס!!! מעכשיו רק חזק חזק ונתחזק, ואם אתה מהנופלים רח"ל אנא שקם את עצמך ותציל את משפחתך, וכל אחד מאתנו ישמור על העיניים וישמור מכל משמר על ברית קודש, ולכן חובה עלינו להתרחק מסכנות האינטרנט, וחסום נחסום לייצר את כל סוגי הפתחים לחטאים מכל סוג ומכל צורה, וב"ה ניגאל בזכות התקדשותנו מהגלות האיומה והארוכה בקרוב.

ומצד המצרים, כשראו את הקפדת עם ישראל כולם בלי יוצא מהכלל לא ליפול בקדושת המשפחה, הבינו המצרים שכאן לא נוגעים וכאן לא מתעסקים, ואכן היה רק אחד שהתחיל וחטא עם הדברנית אמו של המקלל, אבל משה רבינו מחק באחת תופעה זו, ובמכה אחת או בשם המפורש הוא הרג את המצרי הראשון והיחידי שחטא עם אשת ישראל, ובזה זה התחיל ובזה

יהודי יקר אנא, הצל נא את משפחתך!!! איך תסתכל לילד הקטן?? ואיך תביט בעיני ביתך הקטנה?? כשישאלו אותך, אבא!!!!!! אבל למה???, מעכשיו נקבל על עצמינו עול מלכות שמים אמיתית ונציל את נפשותינו ומשפחתנו, ונקדש מעתה ועד עולם את עצמנו ואת משפחתנו.

שלא שינוי שמם ושפתם - מדרשים

זכיות שבידם, שלא שינו את לשונם, ולא חילפו את שמלותם, ולא גילו את סודם ולא ביטלו ברית מילה יצאו ממצרים, ולא הוזכר שם כלל הזכות הגדולה שלא היו פרוצים בעריות, **אומנם** במדרש **ויקרא רבה** (מרגליות) פרשת אמור לבי כתוב: ר' חונה בשם בר קפרא אומר, בשביל 4 דברים נגאלו ישראל ממצרים, על ידי שלא שינו את שמן ולא שינו את לשונם ועל ידי שלא אמרו לשון הרע ועל ידי שלא היה בהן פרוץ בערוה, וכגרסה הזאת ובסגנון הזה נמצא בכל המדרשים רבה בשמות ובמדרש ובמדרש תנחומא.

לכאורה יש כאן קושיה עצומה, שהרי עם ישראל שמר על קדושת המשפחה ולא חטאו בזנות, וזאת למרות שהיו עבדים בשפל המדרגה, ועבדים נוהגים בהפקרות וחשודים על הזנות כי אין להם כבוד ואין להם מה להפסיד, **ואכן** עם ישראל נפלו מאוד ברוחניות והיו שקועים במט' שערי טומאה, ובכל זאת כאמור היה להם גבולות ומסירות נפש שלא לחטוא בזנות ואכן למרות הכל לא חצו גבול זה, ואפילו שולמית היחידה שחטאה עם מצרי שמוזה נולד המקלל - זה היה שלא מרצונה.

אבל הצד השווה שבכל המדרשים, שלא הזכירו פרישות עריות אלא בסוף המעלות של עם ישראל, דהיינו רק לאחר "שלא שינו שמם ולשונם", (מלבד במכילתא בא את ה' ששם הזכיר קודם את מה שלא נחשדו על עריות ואח"כ הביא שלא זיברו לשון הרע ואחר כך שלא שינו

ואם כן זה ניסיון עצום שעמדו בו בכבוד, וקשה למה כתוב בפסיקתא זוטרתא (לקח טוב) שמות פרק ו על הפסוק "והוצאתי אתכם, והצלתי אתכם, וגאלתי אתכם, ולקחתי אתכם", כנגד ד'

וטהר לבנו - שמות

המשפחה, וזהירות מלפגוע במשפחה זה לא היא הגדלות וזכות הכי גדולה שבגינה יצאו ממצרים.

א. שהיו זמנים בתקופה ההיא **שכל הגויים היו גדורים** מזנות **ב.** כי לעבד נשוי עם ילדים שאין לו כלום חוץ מהמשפחה, ומשפילים את כבודו לפחות שיישאר עם משפחתו בנאמנות כי **זה הנכס היחידי** שעוד נשאר לו לפליטה ג. ואולי בשל כך באותו זמן עם ישראל הקפידו מאוד על בן אדם לחברו **שהאחדות בניהם תלכד אותם** לצרת רבים חצי נחמה.

ולכן משה רבינו כששמע בגלות מצרים שיהודים מדברים לשון הרע הזדעזע ואמר **"אכן נודע הדבר"**, שעכשיו מובן לו למה הגלות מתארכת ועם ישראל סובל, ותמיד **היה קשה** לי הדבר, שהרי עם ישראל היה שקוע במט' שערי טומאה וכי זה לא סיבה לגלות??

אלא התשובה כפי שאמרנו, שעם ישראל במצרים הקפידו על בן אדם לחברו, ולכן כשמשה שמע שיהודים דיברו לשון הרע הזדעזע כל כולו. **וכאב** מאוד למשה רבנו וטען: וכי גם בן אדם לחברו שהייתם מושלמים לטובתכם ולהנאתכם להחזיק מעמד בצער הגלות האם גם בזה אתם נכשלים?? הרי זה רק יעמיק ויקשה לכם עוד יותר את הגלות, כי בפירוד הלבבות גם אין תקווה בלבבות חלילה.

מסירות נפש של המילדות

המינימלית והכי זריז ששייך מחמת הסכנה, אבל ככה לקיים בשלימות ובאריכות וכביכול הכל ברוגע, זה ממש הרתיח אותנו עד מוות, **והנה זה בדיוק היה הצלתם**, כי הן טענו לפרעה, אנחנו בעצם לא מיילדות, כי העבריות מיילדות עצמן לבד, **ואם** תשאל למה אם כן קוראים לנו מיילדות, **התשובה**, כי אנחנו רק מאכילות ומשקות תינוקים כמו בייבי סיטר בלבד, ורק לכן אנחנו מכונות מיילדות, והיות ואנחנו לא ממש מיילדות לכן אין באפשרותנו להרוג כמצוותך.

והמלך קיבל את טענתו, כי הוא באמת לא יכל להבין איך הן מסוגלות להסתכן גם על תוספת מצווה, זה לא היה במושגים שלו, מסירות נפש שכזו, לא הייתה כלל במחשבתו, **ולכן** הן קיבלו מתנה על שילדו את הילדים, שהן זכו לשמוח ולראות שאכן העם התרבה וגדל, ועל היראת שמים המופלגת שלהן שבאה לכדי ביטוי בכך שהן הוסיפו גם להאכיל ולהשקות את הילדים, הן זכו לבתי כהונה ולויה, ומרים זכתה למלכות.

זה מזכיר סיפור על **הצדיק הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל** רבה של ק"ק אופקים, שסיפר שבבחרתו ניקו את החדר בפנימייה, והוא התעקש לנקות ולבדוק חמץ גם בבידים - עליית הגג, **וצחקו** עליו, הרי זה מיותר!! אתה סתם מחמיר, הרי זה מקום שאין מכניסים בו חמץ!!

אבל הוא כן התעקש, ובמשך כל ליל בדיקת חמץ הוא טרח לבדוק גם את הביידים, והוא מספר שבאותו ליל הסדר, הוא ראה **אורות** שבחיים שלו הוא לא חווה, איזה התלהבות!! איזה רגש!! איזה חמימות!! בחיים הוא לא הכיר את עצמו עד כדי כך, וכך זה חזר אליו החמימות מידי שנה בכל ליל הסדר.

ללמדנו, שכדאי מאוד למסור נפש בשלימות לא רק על הבסיס אלא גם על התוספות וההידורים, שיהיה לכתחילה שבכתחילה, מושלם ממש, נכון זה לא קל!! אבל זה שווה, ומאוד שווה!! כמאמר הגמ' תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי.

כוחו של מוסר - ויקח את בת לוי

והנה נתאר לעצמנו שהילדה הקטנה - מרים הייתה מצטנעת, והייתה אומרת מי אני שאטיף מוסר!! ועוד להטיף מוסר לאבא שלי הצדיק!! ועוד בענייני אישות וזוגיות!! **אבל** היא לא שתקה ואמרה מוסר נוקב לאביה, ואביה לא זלזל במוסר שלה והקשיב לה, ואכן זכו ויצא ממוסר זה משה רבינו, **איזה** נס שהיא אמרה מוסר ולא שתקה!! **איזה** נס שאבא שלה הקשיב למוסר של בתו הקטנה ולא ראה בזה חוצפה וחטטנות!! **ואיזה** נס שהאמא הזקנה בת 130 חזרה לנעוריה וילדה את משה רבינו!!

שם ואת לשונם, ומכל המדרשים הנ"ל נראים הדברים שכביכול פרישות מעריות היה דבר קל לעומת שינוי שם ולשון.

והדברים תמוהים ביותר, שהרי קדושת המשפחה ששמרו במסירות נפש, לכאורה הוא החשוב ביותר משאר המעלות שהוזכרו וזה היה צריך להיכתב כזכות ראשונה עיקרית וראשית?? כי זה להישמר מאיסורים חמורים האסורים מדאורייתא, ומניסיון קשה עד למאוד בדבר שעבדים פרוצים בו ביותר והיצר חושק בו תמיד?? **ואם כן למה לא כתוב דבר ראשון שיצאו בזכות זה?? בזכות קדושת המשפחה??** למה כביכול החומרות וההקפדות יותר נחשבו כאן מהקפדה על איסורים דאורייתא - איסורי זנות?? **ויהודי** יקר ששמו כשמי - **יוחנן** ענה נפלא ביותר, שמי שאכפת לו הזהות היהודית הוא איש של כבוד, ואכפת לו וישמור גם על כבוד המשפחה, ואולי לכן חשוב להקפיד על לשון ושם ולבוש יהודי אפילו שזה שפה ושמות ולבוש עתיק יומין ויש שילעגו ויכנהו **"יהודי בלבוש גלותי"**, כי יש לנו כבוד למסורות אבותינו וכבוד לשורשי משפחתנו כך שלא נרגיש תלושים ומנותקים.

אבל ביום ג' סיוון הייתי בכותל ושם במקום הקדוש התחדש לי תשובה נפלאה, ותשובה מהכותל יש בה עוצמה וקדושה, **שקדושת המשפחה זה גם עניין של בן אדם לחברו שלא להרוס את**

כאשר בן אדם בסכנה וחייב לקיים מצוה הוא ירגיש מצוין גם אם יקיים את המצווה הבסיסית, וכמובן לא יתעכב עוד זמן על תוספות שאינם הכרחיים לקיום המצווה, כי אין סומכים על הנס, **והנה** האמא ובתה - יוכבד ומרים, לא די בכך שהם מצפצפים על ציווי מפורש של מלך מצרים שחייב אותם אישית להרוג את הזכרים, ובמקום זה הם מיילדות ומשפרות את הנולד, שזה בסיס המצווה, **ולא** זו בלבד אלא הן מתעכבות יותר ומסתכנות עוד יותר, הן מחיות את הילדים.

וכפי שרש"י מפרש: מאכילות ומשקות את הילדים, דהיינו שהן התעכבו יותר זמן, גם בשביל התוספת הלא הכרחית למקצוע המיילדות, ומסכנות את עצמם עבור קיום מצווה למהדרין מן המהדרין, כאילו הכל רגוע שקט ובלי סכנות, **ותמוה** עד להפליא איך זה יתכן שמסכנות את עצמן למצווה בהידור הכי מושלם ששייך?

ונראה שהצדיקות ראו שגם ככה הם מסתכנות מאוד מאוד והדברים יתגלו, לכן הן החליטו שאם כבר הסתכנו אז כבר נעשה את המצווה באופן הכי מושלם, בדיוק להיפך מוחלט מציווי המלך, ולהראות לו שהם לא מנסות להתגנב אלא הם בשלהם ועד הסוף, באופן המושלם ביותר. **והנה** פלא, דווקא המסירות נפש לשלימות, זה היה בעצם הצלתם הפלאית, **כי** פרעה קרא להם כעס עליהם מאוד, לא רק על שילדו את הילדים נגד ציוויו, אלא כעס וזעם מאוד על שהחיו את הילדים באוכל ושתיה.

ופרעה נפגע מאוד מזה, כי הוא ראה בזה היא החוצפה מצדו, שמשם לא החשיבו אותו ולא שמו לב לדבריו, ואדרבא הן הקפידו לעשות את ההיפך לגמרי עם כל החומרות והתוספות, מצב כזה היה מעל להשגתו, **כי** פרעה חשב שהן יעשו את המצווה

מרים הנביאה הייתה אחות הגדולה של משה רבינו, וכאב לה שאביה פרש מאמא - יוכבד בגלל גזירת פרעה - **ש"כ כל הברכה הילוד היאורה תשליכוהו"**, **לכן אמרה** לו מרים בתו: **אבא** מעשה שלך שפרשת והתגרשת גרוע יותר מגזירת פרעה, שהוא גזר רק על הבנים, ואתה גזרת בין על בנים ובין על הבנות, וממך לומדים כולם ועושים כדרכך, **מיד** שמע האבא - עמרם בקול הבת שלו, וחזר והתחתן עם יוכבד בת לוי שהייתה זקנה ונעשה נס וחזר לה הנעורים, וילדה את משה רבינו.

נלמד מזה, שהמוסר הציל את עולם היהדות, ובעזרת השם גם אנחנו נתחזק במוסר של כל אחד גם ממוסר של הקטן מאתנו בהרבה ואדרבא זה בונה עולמות דוגמת משה רבינו ע"ה.

וטהר לבנו - שמות

ויקח את בת לוי - המשך

ולכן מורי ורבותי, אל תהיו זקנים!!! תלחמו נגד הזקנה כבר מגיל 20 כשה רק חמש דקות, ואם תתמידו להילחם נגד החולשה אז לא תחושו את הזקנה בגיל מבוגר, כי התרגלתם כל חייכם לרסק את החולשה, **ככה** זה במלחמה נגד היצר הרע ונגד כל תאוה, תרסק את התאוה כשהיא קטנה, ככה גם בניסיון גדול תרסק את היצר, ואל תיתן לו אצבע, ככה הוא לא יקח לך את כל היד.

וממחשבה למעשה, אני גר בקומה רביעית על עמודים, ויש מעלית בבניין, ואני נלחם בחולשה ואיני עולה במעלית, כי ככה בשבת שחייבים לעלות ברגל ולא במעלית, עבורי זה לא טורח וסבל וחוסר עונג, כי כל השבוע אני עולה במדרגות, ולכן בשבת זה לא קשה לי, כי התרגלתי לכך, **כמוכן**, שאני עושה זאת בכדי לשמור על הבריאות, אבל מחשבה זו של עונג שבת גורמת להופכה לשם שמים. **בהצלחה** צעירים, גיבורי כוח, עושי דברו, הוי עז כנמר גיבור כארי רץ כצבי וקל כנשר, לעשות רצון אבינו שבשמים.

ונלמד מזה על כוחו של התמדה שמחזיק בן אדם כביכול גם בלי נס, אבל ברגע שהתמדה פוסקת אזי הטבע משפיע וצריכים להגיע לניסים, גם על דברים שקודם זה היה קל, ולכן החזק במוסר ואל תרף, התמד בהתחזקות כי אם תפסיק פתאום כל ניסיון תצטרך ניסים גלויים בכדי להתגבר עליו.

לרחץ על היאר - בת פרעה מתגיירת??

למטי' שערי טומאה, ולא תיווצר מצב נוראי שרק חמישית בלבד ירצו לצאת ממצרים.

אבל פרעה הרשע ברגע שיעקב נפטר ואחריו יוסף הצדיק, הפך פרעה או ממשך דרכו את עורו וכאילו לא ידע את יוסף, דהיינו לא הכיר באמונה בבורא עולם שיוסף השליט והחדיר במצרים, ואז החל להצר את ישראל כי רצה להפוך עצמו לעבודה זרה, על ידי הכוח העל טבעי שקיבל מברכת יעקב שהנילוס עולה לקראתו, ואפילו עשה צרכיו בנילוס שלא יראו שגם הוא כבשר ודם רגיל, **ויתכן** שזה חלק מסיבת רדיפתו את היהודים שלא רצה שיזכירו לו ולעמו שפרעה אינו אלוהים וכל כוחו זה רק מברכת יעקב, והוא מנצל לרעה את ברכת יעקב, **ובפרשת וארא** אכתוב עוד הסבר בעניין זה.

ושקרים מגלים בני הבית, בת פרעה נגעלה מהשקר שאבא שלה פרעה מחליט שהוא אלוהים, בטענה והוכחה מכך שהמים עולים לקראתו, ושהוא לא זקוק לצאת לצרכיו, והיא ידעה את האמת שהוא בשר ודם שפל ונאלח, עם צרכים אנושיים ככל האדם, רק הוא סבל יותר מכולם, כי פרעה היה צריך להתאפק כל היום עד לפנות בוקר שהלך לשירותים ביאור, והמים אז עלו לקראתו,

לכן כשגילתה את השקר הדוחה, הבינה שעבודה זרה זה שקר, והיא חקרה, אם כן מאיפה לאבי כוח עילאי שהמים עולים לקראתו, הרי הוא שקרן, אז מה באמת הסיבה?? **ואז** היא גילתה שכוחו רק מברכת יעקב, והיא קלטה הנה האמת כאן הכוח האלוקי!! בעם ישראל וביהדות!!! **לכן** היא הלכה להתגייר, ולהתקרב לאמת היחידה היהדות.

וייתכן גם שגם את זה ראה יעקב, שבתיה תתחזק ותתגייר מכוח הברכה, והיא תציל את משה רבינו, לכן בירך יעקב את פרעה, **וממה** נפשך אם פרעה יתחזק מה טוב ומה נעים, ואם לא בתו של פרעה תגלה את השקר ותתגייר, וממה נפשך תהיה מכאן הצלה לעם ישראל או ישירות דרך פרעה שיתחזק או דרך הצלת משה רבינו שגאל את עם ישראל.

ישרים דרכי השם צדיקים ילכו במ ורשעים יכשלו במ, ואנחנו עם ישראל בני אברהם יצחק ויעקב, התברכנו בכל הברכות, ויש בנו כוח על טבעי מצד אבותינו הקדושים שראו למרחקים, והכינו לנו פתחים והזדמנויות של חזרה בתשובה כנגד כל הניסיונות שהיצר סוגר עלינו מכל הצדדים, כי תשובה קורעת רקיעים וחותרת פתח לתשובה עד כיסא הכבוד, לכן ננצל כוח זה, ונחזור בתשובה שלימה לפני אבינו שבשמים, ונחזק את כל בני בתינו וידידינו ללכת בדרכי ישרים אמן.

בת פרעה - המשך

ולפי המדרש הקודם שכתבתי יש כאן תוספת הבנה והסבר, שהיות ופרעה בהתחלה היה טוב ולא רצה לעשות רע לעם ישראל למרות שהמצרים דרשו זאת ממנו, עד כדי כך ששריו פטרו אותו ובמשך 3 חודשים הוא לא היה מלך במצרים!! ובסוף הוא נשבר והפך את לבו לרעת היהודים. **לכן** - בגלל ההתחלה

יש להקשות שהרי גם לפני זה יוכבד ילדה את מרים ואהרן בגיל מבוגר מאוד, וסך הכל שנים בודדות הפרש בינם למשה, אז מה הנס המיוחד שחזר הנעורים ליוכבד דווקא בלידת משה?? **ונראה** שברגע שהיו נשואים אז הנישואים ביניהם עצר את הזקנה, **אבל** ברגע הגירושין הגוף נכנע לזקנה לטבע ומחמת הגיל היא הזדקנה כי אין סיבה להתגבר על הזקנה, כפי שבד"כ אלמנים ואלמנות מזדקנים במהירות אחרי פטירת הבן זוג, ולכן היה צורך בנס להחזירה לנעורים.

אומר לכם מחשבה שתפסה אותי, **מתי בן אדם נהיה זקן?** האם פתאום ביום בהיר הבן אדם מחליט אני זקן!! זה ממש לא נכון, אלא מה? **חשבת**י אולי האמת היא, שגם בגיל 20 האדם זקן הוא, אבל הוא לא זקן במשך כל היום אלא רק 5 דקות, שאז הוא זקן ואין לו כוח והוא מרגיש חלש, ובגיל 25 זה נהפך ל 10 דקות, **וככה** עם הגיל הזמן של החולשה והזיקנה עולה ומטפס עד שיום אחד הוא מרגיש כל היום חלש וזקן.

ונלמד מזה על כוחו של התמדה שמחזיק בן אדם כביכול גם בלי נס, אבל ברגע שהתמדה פוסקת אזי הטבע משפיע וצריכים להגיע לניסים, גם על דברים שקודם זה היה קל, ולכן החזק במוסר ואל תרף, התמד בהתחזקות כי אם תפסיק פתאום כל ניסיון תצטרך ניסים גלויים בכדי להתגבר עליו.

בת פרעה הולכת ליאור, והגמרא מגילה יג' דורשת שהלכה להיטהר מגילולי אביה, להתגייר ולהתחבר לעם ישראל. **וקשה**, איך זכה פרעה לבת צדיקה?? מה ראתה בתיה למאוס בגילולי אביה ולדבוק דווקא בעם מושפל ונבזה, עבדים אומללים??

אלא התשובה טמונה במה שכתבנו בשבוע שעבר, **שהרי** יעקב בירך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו וכך המים ישקו את מצרים, **ונשאלת** השאלה איך יעקב נתן לפרעה ברכה כזו שהחטיאה את פרעה שעשה עצמו לאלוהים, האם אין כאן "לפני עיוור לא תיתן מכשול"? **בפרט** במצרים שהיא ערוות הארץ - ארץ טמאה בעבודה זרה וכישופים?? **והרי** יעקב ידע עתידות, כפי שראינו שהוא לא רצה לברך את בני יוסף כי צפה שיצאו מהם רשעים, ולבסוף כשהסכים לברך הוא הקדים את אפרים למנשה כי צפה שמאפרים יצא יהושע בן נון, אז למה ברך כך את פרעה??

וייתכן שהיות ופרעה שהמליך את יוסף הוא המליכו דווקא על תקן שיוסף הוא איש אשר רוח אלוקים בו, והכיר בה' שנתן ליוסף את הכוח והחוכמה, ויוסף גם הצהיר בעוז שכל כוחו זה מבורא עולם. **וגם** ברגע שיעקב בא למצרים הפסיק הרעב רק במצרים ולא בשאר הארצות, **וממילא** כל העולם ראה בחוש ולא הרעב שהפסיק במצרים זה בזכות הקדושה של יעקב אבינו ולא בזכות פרעה, ולכן גם הברכה שיעקב ברך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו ברור היה לכולם שזה רק בזכות יעקב אבינו, כי פרעה לפני הברכה היה הולך לנילוס והנילוס לא עלה לקראתו, **והברכה התחילה רק מאז בא יעקב למצרים.**

ולכן אדרבא יעקב ניסה לתקן את פרעה שכבר הכיר בכוח השם, וגם המליך את יוסף בכוח ה' אשר בו בהכרזה פומבית כנגד כל מצרים, וגם פרעה יתחזק ויתקן את עצמו עוד יותר בראותו שבזכות קדושת יעקב הפסיק הרעב דווקא במצרים, **וגם** על ידי ברכת יעקב שבירך את פרעה שהנילוס יעלה לקראתו, זה היה אמור להמשיך ולחזק את פרעה עוד יותר להכיר בבורא עולם ובכוח הצדיקים שמכופפים את הטבע כרצונם הטהור, ואולי בכוח התחזקותו של פרעה יש מצב שהוא יחזיר את כל מצרים לעבודת הבורא יתברך, וככה אולי עם ישראל במצרים לא יפלו

בשבת קודש ויחי שאלני ידידי הרה"ג ר' שמעון מוזס שליט"א שלמרות ההסבר שכתבתי שבת פרעה מאסה בשקר וברע, בכל זאת עדיין זה לא מצדיק שפרעה יזכה שיצא ממנו בת צדיקה כבתיה שהתגיירה??

וטהר לבנו - שמות

ויתכן ששני הדברים הללו גרמו לה לעזוב את השקר ולהדבק בטוב ובאמת שהיא הכירה כשאבא שלה שקיבל את יוסף דווקא בגלל יראת שמים שלו, ושזכה בברכה מהצדיק יעקב אבינו, ועם התחלה טובה זו היא התקדמה לחיים טובים לעולם ועד.

הטובה, בגלל ה3 החודשים שמסר נפשו לטובת עם ישראל, לכן זכה פרעה שהבת שלו התגיירה. **ויתכן** גם שהיא ראתה שאביה היה טוב בתחילה, וגם היא ראתה איך אבא הטוב שלה נשחט ונפל ונהיה רשע ושקרן עד להחריד מקצה לקצה.

נ, מה אתנו?? מה נאמר ומה נדבר?? מתי אנחנו נעזוב את השקר ולהדבק בטוב ובאמת?? גם לנו יש טוב שראינו בתחילת חיינו!!! וגם אנחנו רואים את השקר הגדול שיש היום בחיים של עולם השקר שה' ישמור ויציל!!! אז קדימה, עלינו להתקדם לטוב ולאמת, ונצטק בקול גדול מעומק הלב ומתוך עבודה עצמית מאומצת "השיבנו השם אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם!!"!! אמן ואמן!!

ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו - מרים אחות משה מסרה נפשה

בכוכבים שהמושיע לישראל ילקח במים, הנה אנחנו רואים שהוא כבר במים, והבעיה טופלה, והמשימה הושלמה בהצלחה,

ולכן אם היו מגלים שהייתה תרמית, והילד המושיע לא מת אלא חי במים, והיו מגלים שמרים היא שעמדה מאחורי ההטעה, והיא זאת שהולכה שולל את פרעה, היא הייתה אמורה להיענש בחומרה ככל כפלים, כי לא רק שלא הרגה את הילד כציווי המלך אותה ואת אמה המיילדת אלא גם הטעתה ושיבשה את כל המערכת. **לכן** סכנתה של מרים הייתה מאוד מאוד חמורה, ונחשב לה מסירות נפש עצומה מה שנשארה שם.

כתב רש"י בסוף פרשת בהעלותך שבזכות זה שמרים המתנה למשה כשהיה תינוק בתיבה בין קני הסוף **לדעה מה יעשה בו**, זכתה שכל עם ישראל המתין לה שבוע כשהייתה מצורעת. **וכאן** הבן שואל, וכי מה הגדלות??? **הרי זה טבעי שאחות דאגת לאחיה הקטן** בפרט כשהוא חסר ישע, למה זכתה לשכר גדול כל כך, וכי מה הניסיון שבדבר???

אלא נראה שמרים הסתכנה, כי ברגע ששמה את משה ביאור, זה הטעה את החרטומים, כי החרטומים באו לפרעה ואמרו לו, הסיכון למצרים ממושיעם של ישראל נגמר!! **שמה** שראינו

ותרד בת פרעה לרחץ על היאר - וחשיבות השם שנתנה "משה"

בוכה, בעצם קול של נער, אז הוא לא סתם תינוק, אז בתיה תממה למה הוא בוכה??? **הרי** השכינה אתו, והרי כתוב ה' לי לא אחסר?? וכתוב ואני קרבת אלוקים לי טוב!! אז למה משה בוכה כשהשכינה איתו??? **וגם** אם היא אכן מתקרבת ליהדות וזוכה לראות ניסים ונפלאות, למה היא נותנת לגויות להאכיל את הצדיק???

ואולי הוא בכה בכדי שתרחם עליו, ואולי מכוח השכינה שעמו ידע שתנסה למצוא לו מנקת, שבסוף יחזור לאמו, **ואכן** בתיה מיד ניסתה לארגן דחוף אוכל לתינוק, אבל הילד לא רוצה לאכול ממצריות, ובתיה עובדת עצות, **ואם** בתיה הייתה מתייאשת הייתה משאירה את הילד והולכת, אבל היא לא רוצה להרוג את הילד למרות שיש לו דרישות של קדושה, אוכל יהודי, היא מתעקשת להחיותו.

וזה בדיוק הזמן המתאים שמרים צצה, ומציעה לה אוכל טהור לצדיק, **כי גם מרים קלטה שבתיה לא מסוכנת**, להיפך גם בתיה רוצה להחיות את הילד, למרות שהיא יודעת בבירור שהילד יהודי וצדיק ומיוחד מבטן ומלידה, וגם למרות שהבינה שמדובר בתינוק המיוחד שבדיוק בגללו ובדיוק עבורו גזרו את הגזירה של הריגת הזכרים.

כתוב במדרשים שבתיה בת פרעה הלכה ליאור בכדי לטבול ליהדות, ואז היא ראתה תינוק אבל שפחותיה לא רצו להציל את התינוק אלא להורגו, מחמת גזירת המלך, **וכתב** רש"י שלכן בא מלאך והרג אותם, וממילא בתיה ראתה בחוש והבינה שצריכים להציל את הילד היהודי, **אבל** בתיה הייתה רחוקה מהתיבה, והיא בת מלכים נסיכת מצרים, לא תשחה פיזית בין הקני סוף, **לכן** היא הושיטה את ידה, אמתה, **וכמו** שרש"י אומר היד שלה התארכה לכמה אמות, וככה הצליחה לקחת את התיבה.

ותמוה, מה הקשר להושיט יד למרחק לא הגיוני, מה חשבה לעצמה??? **ויתכן** שאמרה לעצמה, אני רוצה להציל את הילד, אבל אין מי שיעזור לי, אז ריבוננו של עולם, אני לא מסוגלת, אבל אני יעשה את המקסימום שאני יכולה, **הנה** אני מושיטה את היד, ולפתע היא התארכה בנס והיא שולפת את הילד. **וכשהיא** פותחת את התיבה, היא זוכה ורואה את השכינה, מדהים!! **כי** הבא ליטהר באמת! מסייעים בידו, לכן היא זכתה לגילוי שכינה.

ואכן בפרשת ויקרא הבאנו **מדרש** שלמשה היה מספר שמות ובורא עולם אהב דווקא את השם "משה", כי שם זה מבטא את התחזקותה של בת פרעה באמונה בבורא עולם, **אבל** התינוק

שלח נא ביד תשלח - מינוי משה כשליח ה'

את כוחו של בורא עולם על העבודה זרה של מצרים - הנילוס?? **וגם** תמוה, שבעצם גם בורא עולם טוען שצריך שלוש סימנים כי יתכן שעם ישראל לא יאמינו לראשונים, **אם** כן מה נשתנה ממה שמשה טען שעם ישראל "לא יאמינו לי", ואת זה טען משה רבינו עוד לפני הסימנים, למה אצל משה רבינו זה נחשב ללשון הרע???

אלא נראה לבאר, שהסימנים הכי חזקים לעם ישראל שהוא עם חכם ונבון, שיאמינו בשליח שהוא שליח אמתי של בורא עולם, הוא כשהשליח לא בא לפאר עצמו ולגדל את שמו וכוחו!!! שהרי ברגע שהוא מראה את ניסי בורא עולם מתפרסם גם שמו של השליח בעולם,

אלא אדרבא דווקא הסימנים שהקטינו את כבוד השליח הם הכי מתאימים להוכיח לעם ישראל שמה הוא שליח ה', **ומשה** טוען לעם ישראל הנה נענשתי על שפקפקתי בעם ישראל, ואת לא גדלותי ולא את כבודי אני מחפש בשליחות, כי את קלוני רבים גליתי בתחילת שליחותי.

3 הסימנים וטענות משה רבינו - המשך

רבינו כבר לא ברח מהנחש והם לא ראו שהוא נבהל וסבל מזה, לכן הסימן השני היה חד יותר שידו של משה נהפכה למצורעת.

משה נענש בצרעת בידו על שדיבר לשון הרע על עם ישראל, והלשון הרע היה שעם ישראל לא יאמינו לי שה' שלחני. **ויש** לעיין וכי למה זה נחשב ללשון הרע, אולי זה לשון הטוב, שעם ישראל לא עם שמאמין לכל אדם שמספר סיפורים??? **בפרט** אחרי מה שקרה לשבט אפרים שהלכו אחרי נבואת השקר של נון ויצאו ממצרים לפני הזמן ומתו.

והנה בורא עולם נותן למשה סימנים להראות לעם שהוא נשלח על ידי הבורא להוציא אותם ממצרים, והסימן הראשון היה שהמקל נהפך לנחש, ובזה רימז לו על לשון הרע, ולאחר מכן נתן לו סימן שהכניס ידו ויצאה מצורעת כשלג, וגם זה על שדיבר לשון הרע, על עם ישראל.

וזה מוזר, שהסימנים שהקדוש ברוך הוא שלחו הם דווקא העונשים שמה השליח מקבל??? **וכי** זה נעים לאדם לבייש את עצמו ברבים??? **ולמה** כך ציווהו בורא עולם?? **וכי** לא עדיף לתת סימנים של ניסים גלויים הקשורים לכלל, כמו הסימן השלישי שהמים שביאור נהפכו לדם, וזה מאד משמעותי, כי זה מראה

הסימן הראשון כשהציגו משה לעם ישראל לכאורה הוא לא היה חד כל כך, כי רק בפני ה' משה רבינו נבהל מהנחש וברח, **אבל** בפעם השנייה כשהציגו בפני עם ישראל משה

וטהר לבנו - שמות

אבל משה המשיך לטעון שראוי שיהיה מנהיג מתאים הדובר בלשון רהוטה, כמאמר חז"ל שנביא צריך להיות גיבור חכם ועשיר, כך שכל יהודי יעריך אותו מכל נקודת עוצמה שחשובה בעיניו, ועל זה ה' עונה לו מי שם פה לאדם, ולמרות זאת משה נשאר מגמגם, ואהרן נצמד אליו, להשלים את דיבורו, אבל באמת כשמשה דיבר דברי ה' יצא קולו בבהירות ובצלילות, ורק דיבורו הרגיל היה בגמגום.

ויתכן שמשה נענש על לשון הרע למרות שלכאורה יש בזה שבח לעם ישראל שנוהר מאמונות טפילות, כי יתכן ומשה טען את כל טענותיו - שלא יאמינו בו רק כי באמת הוא לא רצה את התפקיד כפי שהתברר בסוף טענותיו, **ולמרות שהסיבה שהוא לא רצה** בתפקיד הייתה חיובית, כי לא רצה לפגוע באחיו הגדול, אבל היות ובדבריו היה צל של פגיעה בעם ישראל, שאת חוסר רצונו בתפקיד הפיל על עם ישראל זה נחשב לשון הרע, ולכן קיבל עונש לרגע.

ללמדנו, שגם כאשר כוונותיך טהורות, אם חלילה יש בהם נימה של פגיעה בכבוד עם ישראל, זה אסור!! וגם נלמד, ששליחות אמתית והנהגה אמתית היא לא להתפאר ולא לגדל את שם השליח המנהיג, אלא לעזור ולחזק את עם ישראל לשם שמים. **אומנם יש מצבים שהקב"ה בכוונה רוצה לגדל שמו של השליח, כמו אצל יהושע, שהיות ויהושע היה כירח החלש לעומת השמש - משה, לכן הקב"ה הגדיל שמו וכבודו של יהושע שעם ישראל יעריכו וישמעו גם בקולו ויעבדו את הקב"ה כראוי.**

"ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו" - ענוה ושמחה בתפקיד אין זה סתירה

וכן כתוב בתורתך ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, שמשה שמח שזכה להיות עבד נאמן בשליחות ה', ושמח בזכות שקיבל מבורא עולם להיות השליח הטוב לעם ישראל שבשליחותו יצאו ממצרים וקבלו את התורה הקדושה ומקיימים את המצוות לנצח, אלא שמתחילה מותך ענוה העדיף שאהרון אחיו הגדול יקבל את התפקיד.

ללמדנו, שאל תיתן לענוה שבך, לרמאות אותך ולמנוע ממך להתקדם ולהתפתח, אלא אם אתה בתפקיד למרות שאתה סבור שהוא גדול עליך בכמה מידות, תשמח בתפקיד ותשתדל להוציא את המקסימום שאתה להוציא ממך להצלחת התפקיד שלך. **ולכן אם בורא עולם נתן לך מתנות של כישרונות ויכולת, אל תצטנע, ותחנוק את כישוריך ויכולתך!! אלא עליך החובה להשתמש בהם, כי זה התפקיד שלך!! ועליך להתאמץ לנצל את כל כישוריך למקסימום האפשרי.**

ובחיים אל תגיז אני אדם פשוט, ואהיה כמו כולם, זה שקר!! כי אתה שונה מכולם, קיבלת יותר יכולת!! וחובה עליך לנצל זאת לתועלת הרבים, ולעבודת השם!! וגם מותר לך וראוי שתשמח בהצלחה שלך בתפקיד, שזכית לעשות רצון בורא עולם!!! ודע לך כמה ענקי עולם היינו מפסידים אם לא היו בולטים מול כולם, כמו אברהם אבינו שיצא נגד כל העולם!! קדימה!!!

חתן דמים למולות

אבל למשה היה אסור למול, כי זה הפרת תנאי בנישואין שעשה עם יתרו אבי אשתו ציפורה, לכן הקב"ה גלגל שציפורה תפחד על חיי בעלה, והיא מרצונה וגם על דעת אביה שלא היה מסכים שחתני ממות, היא מלה את בנה גרשום, **ובעצם** מחלה מעצמה על תנאי אביה, **ואכן** יש דעות שהיא התחילה ומשה השלים את הברית של גרשום, **ובכלל** זאת מיד אחרי זה פגש אותם אהרן וטען למשה שזה טעות להביא את אשתו וילדיו למצרים שיסבלו גם הם, ולכן היא והילדים חזרו ליתרו.

ואם כן בעצם הם לא היו בסכנה של דרך, ואהרן יכל להגיע קצת לפני זה עוד לפני שיצאו לדרך, וממילא לא היה ברית לגרשום כי אם הם בני משה לא יגיעו למצרים אין כ"כ חילול ה' שבני משה שנמצאים בריחוק מקום ולא נימולו,

אבל בורא עולם רצה שהיא תתחיל לצאת לדרך עם הילדים, וכשהם בדרך למצרים ששם יש יותר חילול ה' אם בני משה לא נימולו כך היא תבין עד כמה נחוץ שהיא תוותר על הסכם שעשה משה עם אביה בעניין בריתו של גרשום, בכדי שלא יהיה חילול ה' שכן המנהיג לא נימול, ומיד אחרי זה היא שבה למקומה.

ובעצם החילול ה' זה לא רק כשהילד הערל נמצא במצרים ליד אביו משה המנהיג הגדול, אלא עצם הידיעה שלמנהיג יש בן לא נימול, ועצם המנהיג כביכול גם לא מושלם!! זה חילול ה'!! אפילו בלי לראות את הבן הערל, ולכן סיבב בורא עולם שכשהיו בדרך למצרים שאז בולט יותר החילול ה' וממילא ציפורה הבינה ומיד מלה את בנה.

לכן גם אנחנו חייבים להיזהר מחילול השם בכל אופן וצורה, לא מצדנו ולא מצד יוצאי חלצינו, ורק נקדש שם שמים בכל אופן וצורה בכל מקום אנו וכל יוצאי חלצינו אמן ואמן.

אבל ה' אומר למשה אולי לשני סימנים אלו עם ישראל לא יאמין, כי יש **צדיקים** בעם ישראל שלא ירצו להאמין שמשה נענש, וגם לא ירצו להאמין שמשה דיבר לשון הרע על ישראל, **אלא** יסבירו שמשה התכוון רק ללמד בזכות עם ישראל, שעם ישראל זהירים מאוד בכדי לא להאמין באמונות טפילות, ואכן הצדיקים שמלמדים זכות על משה בפשטות גם יאמינו למשה רבינו שנשלח על ידי בורא עולם,

אבל יש אנשים שינצלו חלק מדעת הצדיקים, ויטענו שאם הצדיקים לא מאמינים לסימנים אם כן הסימנים לא היו כי לא היה ולא דיבר ה' עם משה.

לכן הבורא נתן סימן שלישי שזה סימן כללי, בעל תוכן עוצמתי שבורא עולם משפיל את העבודה זרה, וסימן זה גם הצדיקים קיבלו והאמינו בשלימותו, וכך הוכח לכל שמשה רבינו הוא שליח של בורא עולם.

ללמדנו, שגם כאשר כוונותיך טהורות, אם חלילה יש בהם נימה של פגיעה בכבוד עם ישראל, זה אסור!! וגם נלמד, ששליחות אמתית והנהגה אמתית היא לא להתפאר ולא לגדל את שם השליח המנהיג, אלא לעזור ולחזק את עם ישראל לשם שמים. **אומנם יש מצבים שהקב"ה בכוונה רוצה לגדל שמו של השליח, כמו אצל יהושע, שהיות ויהושע היה כירח החלש לעומת השמש - משה, לכן הקב"ה הגדיל שמו וכבודו של יהושע שעם ישראל יעריכו וישמעו גם בקולו ויעבדו את הקב"ה כראוי.**

"ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו" - ענוה ושמחה בתפקיד אין זה סתירה

מצאנו, שלמרות הענוה הגדולה של משה רבינו שסירב לשליחות בגלל ענוותו שהוא לא מתאים לתפקיד, בכל זאת משה בסוף לאחר שניתנה לו השליחות שמח בה למרות הענוה שלו, כי אין הדברים סותרים. **וכפי** שמתואר בתפילות שחרית של שבת **"ישמח משה כי עבד נאמן קראת לו, כליל תפארת בראשו נתת, בעמדו לפניך על הר סיני. ושני לחות אבנים הוריד בידו, וכתוב בהם שמירת שבת,**

ללמדנו, שאל תיתן לענוה שבך, לרמאות אותך ולמנוע ממך להתקדם ולהתפתח, אלא אם אתה בתפקיד למרות שאתה סבור שהוא גדול עליך בכמה מידות, תשמח בתפקיד ותשתדל להוציא את המקסימום שאתה להוציא ממך להצלחת התפקיד שלך. **ולכן אם בורא עולם נתן לך מתנות של כישרונות ויכולת, אל תצטנע, ותחנוק את כישוריך ויכולתך!! אלא עליך החובה להשתמש בהם, כי זה התפקיד שלך!! ועליך להתאמץ לנצל את כל כישוריך למקסימום האפשרי.**

ובחיים אל תגיז אני אדם פשוט, ואהיה כמו כולם, זה שקר!! כי אתה שונה מכולם, קיבלת יותר יכולת!! וחובה עליך לנצל זאת לתועלת הרבים, ולעבודת השם!! וגם מותר לך וראוי שתשמח בהצלחה שלך בתפקיד, שזכית לעשות רצון בורא עולם!!! ודע לך כמה ענקי עולם היינו מפסידים אם לא היו בולטים מול כולם, כמו אברהם אבינו שיצא נגד כל העולם!! קדימה!!!

חתן דמים למולות

צריך עיון מה פשר הדבר שמשה לא מל את בנו?? וגם מה הסיפור שהיה במלון שמלאך רצה להורגו, הרי הוא היה לקראת דרך וסכנה ללכת אחרי ברית מילה, ומה הטענה נגדו שהתעסק במלון תחילה?? וגם לא היה יכול להתעכב 3 ימים כי היה שליח ה' להציל את עם ישראל, והעוסק במצווה פטור מהמצווה?? וגם למה דווקא אז בזמן הנסיעה היה צריך למול את בנו ולא קודם??

ולמה בסוף ציפורה מלה את בנה דבר שבקושי מועיל בהלכה, דהיינו רק לדעת הרמב"ם שבני קטורה חייבים במילה, ואצלם גם אישה יכולה למול, אבל אחרי הכל זה בדיעבד, וגם אם היא התגיירה אז היא כבר יהודית ולא בת קטורה הרי יש דעות בגמרא ובהלכה שאשה לא תמול.

אלא כידוע שיתרו עשה חוזה עם משה שהבן הראשון יהיה לעבודה זרה, וכבר ביארנו בפרשת יתרו שהכוונה ורצונו של יתרו היה שהילד לבד יגלה את היהדות כמו שיתרו גילה בעצמו, ולכן משה לא מל את בנו, אבל כשהלך להציל את עם ישראל הרי זה בושע לעם ישראל שהגואל שלהם לא מל את בנו, **בפרט** לפי מה שכתב **רבי יונתן איבשיץ בתפארת יונתן**, ששמעתי את אצקת בני ישראל ואזכור את בריתי, שהכוונה שבגלל שלא מלו עצמם לכן סבלו גזירות קשות.

וממש לא מתאים שהגואל יהיה אדם שגם הוא לא מל את בנו, לכן רק כאשר קיבל את השליחות לגאול את עם ישראל שאז מיד יצא למצרים רק היה על משה צורך למול את בנו גרשום,

וטהר לבנו - שמות

ויגד משה לאהרן את כל דברי ה' אשר שלחו

אלא התשובה היא כאמור, שאם בני משה היו באים למצרים, גם הם היו מתחייבים בגלות מצרים כפי שכל השבטים התחייבו בגלות מחמת הגזירה, רק ששבת לוי בחרו בעמל התורה במקום גלות פרעה, ולכן אהרן חשש שבני משה לא ילמדו תורה בהתמדה, כי אביהם משה רבינו המנהיג יהיה עסוק בהנהגת העם ובשליחות לעם ולפרעה.

וממילא הם יהיו משועבדים לפרעה ועצם השעבוד לפרעה כבר משפיע טומאה לרעה, ומי יודע לאיזה טומאה הם יפלו, שהרי רוב רובו של עם ישראל פי 5 או פי 50 לא יצאו ממצרים אלא מתו במכת חושך, ולמרות שהם יהיו רק תקופה קטנה בגלות מצרים, אבל היות ועם ישראל היו שקועים אז במט' שערי טומאה זה יכל להשפיע מאוד לרעה לנפשות בני משה הקטנים.

קושי השעבוד

אלא התשובה ואפשר שזה כלול בדברי הרמב"ן, ש"עתה תראה" זה תשובה גם על העבר, דהיינו, שמשה טען למה שלחת אותי לפרעה לפני הזמן שנקבע לגאולה הרי היהודים היו צריכים להתעכב במצרים 400 שנה, והתשובה של בורא עולם למשה רבינו, דווקא שלחתי אותך להכעיס ולהרגיז את פרעה וככה יהיה קושי השעבוד, וקושי השעבוד גרם שהזמן יצטמצם ויחשב מאז לידת יצחק, ולולי צמצום הזמן ל 210 שנה, עם ישראל היה מתעכב ושוקע בני שערי טומאה ולא יהיה את מי להוציא.

זזה "עתה תראה", - כי אתה זירזת את הישועה והגאולה לעם ישראל, ע"י קושי השעבוד, ולכן מיד תבוא הגאולה.

ללמדך שלפעמים יהודי מתחזק מאוד ובאמת, ולפתע קופצים עליו קשיים וצרות קשות ואימות, והבן אדם משתגע, או ריבונו של עולם למה?? הרי אני מתקרב אליך? אל תרחק ממני, למה אבא?

אבל התשובה היא, שלפעמים הקושי העצום זה קושי השעבוד, שאם נגזר עליו לסבול זמן ארוך ה' מצמצם לו את הזמן על ידי קושי פתאומי ואז יצא לאור גדול וישועת ה' כהרף עין, אז רבותי חיזקו ואמצו לא להיבהל מקשיים הלוואי ולא יהיו.

אבל אם כן חלילה, ולפעמים זה כן מתמשך מאוד, אבל זה אך ורק לטובה ובאמת לטובה!! למרות הקושי העצום!!! וכפי שמצאנו אצל יעקב אבינו שביקש לשבת בשלווה לאחר הקשיים העצומים שעבר בחייו, והקב"ה אמר לו לא די לצדיקים המנוחה שמיועדת להם לנצח לעולם הבא שהם מבקשים גם מנוחה בעולם הזה, ואכן כל הייסורים והצער זה תיקון עצום וכפרת עוונות וקירוב הישועה לך ולבני משפחתך ואילו היית יודע חשבונות של מעלה שהם רק לטוב נצחי היית שמח, אז בטח באבא שעושה לך רק טוב ותמיד תצפה תיחל לישועתך, ורוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו, וכל קוויך לא יבשו כי הטוב בסוף יגיע והוא יהיה טוב נצחי.

קושי דווקא לפני הישועה

אלא כפי שכתוב בפרק מג' "כי אני ה' אלקיך קדוש ישראל מושיעך נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיד: מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיד ולאמים תחת נפשך".

שכוש שנוצחו ומתו הם שימשו לכופר נפש על חטאי עם ישראל, כשם שמתו צבא פרעה בים סוף והם שמשו ככופר נפש על עם ישראל למרות שהללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז.

ונבצם מה שהיה נראה חלק מפחיד יותר, זה עצמו היה חלק מתהליך הגאולה וההצלה, ומלבד זה כתוב ברש"י פרק מה' יד' שעם ישראל זכה בכל השלל ברכוש ועבדים שצבא אשור לקח עמו מכוש לירושלים.

כתוב ברש"י בפרשת יתרו, ובחזקוני כאן שמשה חזר ממדין למצרים בשליחות בורא עולם להוציא את עם ישראל, והוא חזר עם אשתו ובניו, ובדרך משה פגש את אהרן שאמר לו תבוא לבד למצרים בלי המשפחה, שהרי על הראשונים הנמצאים בגלות אנחנו בוכים ואתה הולך ומוסיף עליהם עוד??

ואכן משה שמע בקול אחיו ובא למצרים לבדו, ורק לאחר זמן ממושך הגיעה אשתו ובניו עמה כמתואר בפרשת יתרו.

וכאן הבן שואל הרי שבת לוי לא היו עבדים לפרעה, אז ממה חשש אהרן שבני משה הלוי יסבלו מהגלות?? וגם הרי משה בא לגאול את ישראל ואם כן אין סיבה לדאגה?? ובפרט שהם היו מאוד קטנים ומי יעביד אותם בפרך??

לכאורה הדו שיח שבסוף הפרשה בין בורא עולם למשה רבינו אינו מובן בכלל, להבדיל כטענו חיסים והודה לו בשעורים!! שהרי משה פונה לקדוש ברוך הוא בטענה, שמאז באתי לדבר בשמך, הצל לא הצלת, ורק החמיר המצב, והיהודים כועסים עלי למה בכלל באתי, וכביכול רק קלקלתי להם? והקב"ה עונה לו: עתה תראה את אעשה לפרעה, דהיינו מעכשיו תראה מה אני עשה לפרעה.

ונשאלת השאלה, הרי משה ידע שהקב"ה הוא כל יכול ובכוחו לעשות כל מה שברצונו, רק משה שאל למה עד עכשיו השליחות רק עשתה נזק, אז מה התשובה על שאלתו, שמעכשיו יהיה בסדר, הרי הוא שאל על העבר??

ללמדך שלפעמים יהודי מתחזק מאוד ובאמת, ולפתע קופצים עליו קשיים וצרות קשות ואימות, והבן אדם משתגע, או ריבונו של עולם למה?? הרי אני מתקרב אליך? אל תרחק ממני, למה אבא?

בספר ישעיהו פרק לז' מסופר על חזקיהו שקיבל נבואה מישיעיהו הנביא שאין לו מה לפחד מרבשקה שליח מלך אשור שבא להילחם נגד ירושלים, כי הוא יעזוב אתכם בכדי להילחם נגד כוש ומשם יחזור מיד להילחם בירושלים, אבל בסוף עתיד ה' להשיבו לארצו ושם יפול בחרב: וכך באמת היה שליח אשור אמר שיחזור מכוש מיד חזרה להילחם בירושלים ואין לישראל לשמוח לפני הזמן.

ולכאורה מה הסיבה שצבא אשור פרשו לזמן קצר להילחם בכוש, הרי זה לא גרם להם לחזור חזרה לאשור, אלא אדרבא הם חזרו מכוש בניצחון גדול נוסף וזה הפחיד עוד יותר את עם ישראל, כפי שמופיע בפרק שחזקיהו נבהל מאוד ושטח את המכתבים המפחידים שכתב רבשקה בבית המקדש והתחנן אל ה'??

יש שנפטרים כאשר כל חייהם ציפו לישועת השם ולא זכו בחייהם לישועה

והנה למרות שמצווה לשבח את ה' בעת הישועה, אבל רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו, זה מה שה' רוצה!!!

ואם יהודי מת בלי לראות בישועה, הרי שעשה רצון ה' בלי לקבל שכר בעולם הזה, אלא רק רצון ה', וממילא כל קוויך לא

וטהר לבנו - שמות

יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך, יזכה אותך מקווה שעשה עד יום מותו רצון ה' לקוות ולייחל לחסדו, לראות בטוב השם בארץ החיים, תמיד ולנצח, וישמח ויקבל שכרו בשלימות על שלימות עבודתו בחייו גם כאשר ארה שמת בלי לראות בישועתו, כי זה ניסיון קשה מנשוא ומעטים מצליחים עד רגע אחרון של חייהם לקוות לה' למרות שאין תקווה טבעית, וגם כשרואים רגע מיתתם הם שמחים שקיוו לה' שזה רצון ה'. לכן קוה אל ה' חזק ואמץ לבך ושוב קוה אל ה'!!!

קושי השעבוד - עוד בעניין הזה

אומנם הכלל הזה **שכשכואב צועקים!!! לא עבד** אצל חמותי הצדקת שתחיה לאורך ימים ושנים טובות, שפעם היא אספה ברכבה גבאית צדקה מבוגרת, וכשירדה היא פתחה לזקנה את הדלת והכניסה את החגורה פנימה, ואז פתאום הזקנה טרקה את דלת המכונית בחוזקה על אצבעות ידה של קרובתי, והכאב היה נורא ואיום!!!

אבל חמותי הצדקת שתקה ונשכה את שפתייה עד זוב דם, **ולמה??** למה עצרה את הכאב הספונטני??

התשובה מדהימה היא, פשוט חמותי לא רצתה לצער את הזקנה, ולכן היא השתלטה מידית על הצעקה הספונטנית רק בכדי למנוע בהלה וצער מהזקנה!!! **ואכן** ברגע שהזקנה התרחקה היא צעקה ברכב עד לב השמים **אפילו הרכב התרומם באוויר מרוב ריקיעות הרגליים וצעקות הכאב.**

איזה אצילות נפש מדהימה!!! **איך** המידות הטובות מושרשות בה בטבעה עוד קודם לכאב הספונטני והצעקה האוטומטית?? אין לי ספק עליה נאמר **"ישם אשה גדולה"**, וזכות עצומה היא לי שהיא קרובת משפחתי.

לא תאספון לתת תבן לעם ללבן הלבנים כתמול שלשם, הם ילכו וקששו להם תבן

שדתן ואבירם הכו זה את זה, והלשינו עליו לפרעה על שהרג את המצרי, טען עכשיו אני מבין למה נגזר גלות על עם ישראל, ועכשיו כשבא משה לפרעה להודיעו על סיום הגלות מיד פרעה חשב לגרום מחלוקת בכדי לגרום לאריכות הגלות, כי המחלוקת גורמת לאריכות הגלות.

והנה פלא עצום, פרעה התאכזב קשות!! כי לא כתוב על מריבה אחת בין יהודים על התבן, אלא היהודים חטפו מכות על שלא הספיקו אבל אף אחד לא נלחם עם חברו על התבן.

ואדרבא בכך שעם ישראל לא נכנס למחלוקת למרות הניסיון הגדול והלחץ העצום בו היו למצוא תבן ולהספיק לבנות כמידי יום עוד בהיות התבן מסופק על ידי פרעה, זה הכשיל לגמרי את כוונת פרעה הרשע, **וזה** גרם שעם ישראל תיקן את סיבת הגלות, ואדרבא בכך שעם ישראל נקט במידת הסבלנות ובריחה ממריבות ומחלוקות זכו לתקן את סיבת גלותם שהיה במחלוקת דתן ואבירם והלשון הרע שאמרו בתחילת השעבוד.

תכבד העבודה ואל ישעו בדברי שקר

ויתכן שברגע שהרסו להם פעם אחת את האפשרות לחשוב טוב כי ריסקו אותם ומילאו ראשם בטרדות, זה כבר גרם נזק עצום לרוב עם ישראל, שלא יוכלו יותר להתעמק לטובה גם בזמן שהייתה מנוחה וסוף העבודה.

ועלינו להתפלל ולהשתדל שלעולם לא נגיע למצב של אובדן המחשבה מתוך טרדות אימונות, ורק לחיות ברוגע אמן ואמן.

חתן דמים למולות

אלא יתכן והכוונה היא שיתרו דרש שבן בכורו של משה עדיין לא יתגייר אלא יחפש את האמת יחד עם יתרו **וכפי שהארכת בפרשת יתרו**, שמשה היה בטוח שיתרו בסוף יגיע לאמת היחידה שהיא תורת ישראל, וממילא גם בנו בכורו יגיע לחיק היהדות יחד עם יתרו, והכל על מקומו

כפי שראינו קודם גם משה רבינו לא הבין מדעתו מה פשר קושי השעבוד, ובא בטענות לבורא עולם מה פשר קושי השעבוד, **ולמרות** שיכול היה להבין סברה זו מדעתו שהרי נגזר שיהיו בגלות 400 שנה, **ואיך** ייתכן שבורא עולם מקדים את הגאולה כמעט בחצי הזמן, ועוד בדיוק כשבא בשם השם לעזור רק נהיה הרבה יותר גרוע,

אז למה משה רבינו לא הגיע בכוחות עצמו למסקנה זו שקושי השעבוד צמצם את הזמן?? הרי לפני שבא בטענות כנגד בורא עולם היה עליו להתבונן על כל הכיוונים???

ובכדי לענות נקדים, שהנה **הגרי"ז** מקשה מדוע נענש איוב כששתק מול עצת בלעם להצר לישראל, הרי מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע??

ועל זה עונה הגרי"ז שכאשר כואב צועקים!! ואם איוב לא צעק **סימן שלא כאב לו מספיק, ולכן** כשהיהודים בכו מכאב למשה רבינו על קושי השעבוד, אז כשכואב מאוד צועקים!!! ולמשה זה היה שיפוד לוהט אש ישר ללב, עם ישראל מתייסר!!! **כואב!!!!!!** ומשה גם צועק מכאב!!!

דאיתני הסבר נפלא מדוע פרעה הרשע כשרצה להכביד את העבודה על היהודים הוא גזר עליהם למצוא ולספק בעצמם את התבן לצורך הבניה, למה לא גזר עליהם לבנות כפול שורות בבניין שבנו יותר ממה שהיו רגילים לבנות עד אותו יום??

ותידןץ הגאון **רבי יצחק בן רבי חיים מוולוז'ין** שפרעה הרשע רצה גם לגרום מריבות ושנאת חינם בעם ישראל כך שהיהודים יריבו על כל תבן שימצא.

ונראה להוסיף על דבריו הקדושים והנפלאים, שהרי ידועים דברי **הרמב"ן** שבגלל קושי השעבוד שפרעה עשה לעם ישראל לכן במקום 400 שנים בשעבוד ועינוי מצרים הם היו במצרים רק 210 שנים ומתוכם הם סבלו רק 86 שנים, ופרעה לא רצה להקדים את הגאולה לכן רצה לגרום מחלוקת בעם ישראל שזה ירחיק את הגאולה מעם ישראל.

ובפרט שמשה רבינו בתחילת השעבוד אמר **"אכן נודע הדבר"**, שכאשר ראה שיש מחלוקת ולשון הרע בעם ישראל

תכבד העבודה בכדי שלא יוכלו לחשוב כלל, אבל גם בזמן של המכות שהתחיל חופש חלקי בהתחלה ובסוף היה להם חופש מושלם בכל זאת רוב עם ישראל לא רצו להיות עבדי ה', וכל כך למה?? הרי כבר היה להם זמן רב לחשוב??

ועלינו להתפלל ולהשתדל שלעולם לא נגיע למצב של אובדן המחשבה מתוך טרדות אימונות, ורק לחיות ברוגע אמן ואמן.

התנאי שעשה משה עם יתרו שבנו הראשון יהיה לעבודה זרה ולכן משה רבינו לא מל אותו, זה ממש צריך עיון גדול, כי הייתכן שמשה רבינו יסכים שבנו בכורו יהיה לעבודה זרה?? **וכן** לא מובן שיתרו שנרדף מהגויים כי פרש מהעבודה זרה ידרוש שבן בכורו של משה – נכדו, יהיה לעבודה זרה??

וטהר לבנו - שמות

כפי שמצאנו בעורפה שברגע שפרשה מנעמה ולא התגיירה כאחותה רות, היא הפכה למרשעת גדולה שממנה יצא גולית, והיא גולית ניסו להרוג את דוד, כשהיא בכישופיה כמעט והצליחה בדבר, כי בחלל הקדושה של כמעט גרות התמלא טומאה איומה.

ללמדנו, שחייבים אנחנו לנצל הזדמנויות שקיבלנו לגדול בתורה וביראת שמים, ואין לך אדם שאין לו שעה וזמן שבהם הוא יכול להתעלות ולגדול, רק שעלינו לזהות ולנצל בכל כוחנו את ההזדמנויות הללו, כי בשמים יתבעו מאתנו כל הזדמנות טובה שלא ניצלנו כראוי, ולפעמים אי ניצל הזדמנות לעלות גוררת ירידה עצומה!! לכן נחפש תמיד להתעלות ונצליח אמון.

בני בכורי ישראל

עם ישראל הן מבחינת גשמית שהיו עבדים עשרות בשנים, והן במצב רוחני איום ונורא, על גבול שער הנון שמשם אין דרך חזור רח"ל, ככל זאת אז בחר ה' בעם ישראל כבן בכור המעודף משאר הבנים, זה מוכיח שאכן יעקב הוא הבכור האמיתי, כי אם במצב כה גרוע ה' הצביע עליו כבכור זה בגלל שזה המציאות שיעקב הבכור גם כשהוא רע בגשמיות וברוחניות, ועד כדי כך ה' מוכיח זאת, שבורא עולם מזהיר שיהרוג את בכורי מצרים כנגד בני בכורי ישראל, שאפילו קבע את מחירם בתשלום בכורים תמורתם,

זזה חתימה מושלמת שבורא עולם, מוכיח לנו שאנו עדיפים בכל מצב שאנחנו שרויים בו, כי בטבענו אנחנו טובים ועדיפים מאחרים.

וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו

ולכן לא חשב שיש צורך לצאת בתופים ומחולות, כי מה הגדלות בכך.

אבל ברגע שייודע לו שיש כאן הקרבה ויש כאן גדלות במידות טובות, ויש חשיבות והתפעלות ממעשיו שיצא בשמחה למשה רבינו, אזי אהרן הכהן היה יוצא עוד יותר בשמחה וביתר התלהבות **בכדי** לרומם את המעשה הטוב שעשה, הן להגדיל את מעשה המצווה וגם שאחרים ילמדו לוותר מכל הלב ומתוך שמחה מושלמת.

ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחוז בזנבו

הבתים, כי גדולי ישראל מאמינים בכל נפשם באמונה תמימה שכל סכנה היא מאת ה', ואין עוד מלבדו, **ולכן** לפעמים מספיק שהצדיק עושה השתדלות אפילו קטנה לעצור את הסכנה למרות שמדרך הטבע זה נראה כטעות, היא הנותנת שתצליח דרכו, כי **המציאות של הסכנה תתבטל מיד מכוח פעולתו שמוכיחה את אמונתו שזה מאת ה'**, כשם שברגע שמושה רבינו אחז בזנב הנחש כבר התבטלה הסכנה כי מיד הנחש חזר להיות מקל.

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי

הן והשתמש בה לטובה לשבח את בורא עולם, ומדוע אם כן לא תוקן לו ההתבטאות שלו במילה הן, ומדוע עדיין נענש במילה הן??

ויתכן שה' רצה להמחיש לנו שעל פגיעה ביהודים קשה לתקנו אפילו במחיר תיקון וקידוש שם ה' בכל העולמות, שאפילו משה רבינו לא התכפר לו פגיעה זו למרות שכוונתו הייתה רק לטובה!! בכל זאת לא התכפר לו אפילו שקילס את הבורא בכל העולמות.

ללמדנו עד כמה עלינו להקפיד ביותר על כבוד של יהודים ואפילו של יהודי אחד!! ולא רק להקפיד לא לפגוע בכוונה חס ושלום, אלא אפילו בעקיפין ובלי כוונה וגם מתוך כוונות טובות גם כן עלינו חובה להיזהר היטב בכבוד יהודי!!

גלות מצרים – ומטרתה החשובה מאוד!! ועל הגאולה השלימה! בדרך אפשר!!

תודתי העמוקה לכל תלמידי מ"תורת אמת" בני ברק היקרים העילויים והמצוינים בכל המעלות הטובות!!

יבוא בשלום, **אבל** בכל זאת בנתיים זה נחשב כאילו בן זה ניתן לעבודה זרה, ולמה??

כי אם יש הזדמנות אמיתית לאדם להיות יהודי והוא לא ניצל את אותה ההזדמנות, אם כן זה כאילו הוא השתעבד לעבודה זרה, כי בחלל הקדושה נכנס טומאה.

כתב רש"י כאן חתם הקב"ה על הבכורה לישראל, וראיתי הסברים נפלאים בעניין, **וחשבתי** להסביר הסבר פשוט בעניין, שהרי עשו נולד ראשון אבל היות ויעקב ועשו היו תאומים, מסביר רש"י שגם ליעקב היה אחיזה ושייכות בעניין הבכורה בדרך הטבע שלכן יעקב אבינו ניסה לעקב את עשו ביציאתו לעולם, ע"י רש"י בפרשת תולדות, ואכן יעקב אבינו קנה את הבכורה מעשו אבל עדיין בורא עולם היה צריך להסכים לכך, כי עדיין זה בכורה זה עניין של מציאות בטבע כביכול.

ונורא עולם בחר להסכים על עדיפות יעקב מעשו לבכור, דווקא כשעם ישראל היו בשפל המדרגה, שקועים במטי שערי טומאה בגלות מצרים, שאם גם במצב עלוב כזה של

כתוב במדרש שאילו ידע אהרן שכך יכתוב הקב"ה עליו, הוא היה יוצא לקראת משה בתופים ובמחולות.

ומדרש זה טעון ביאור וכי למה אהרן היה משנה את דרכו בגלל מה שייכתב עליו?? הרי אהרן היה איש אמת ועשה כל מה שנדרש ממנו גם בלי פרסום פעולותיו??

אלא נראה שאהרן היה עניו גדול מאוד, ולא ראה שום גדלות מצדו שכביכול ויתר ושמח על גדלות משה אחיו הצעיר, כי הוא הרגיש עצמו כאין וכאפס,

בדרך כלל את הנחש תופסים דווקא בראשו וכך הנחש לא יכול לנשוך את האוחז בו, ואילו יתפסו את הנחש מזנבו הנחש עלול לנשוך את האוחז בו על ידי ראשו המשוחרר, ואם כן מדוע ציווה ה' את משה לאחוז את הנחש דווקא בזנבו??

ונראה לתרץ, שיש כאן מסר עצום על גדולי ישראל, שגדולי ישראל מתייחסים לסכנה הפוך מדעת בעלי

כתוב במדרש כשאמר הקב"ה למשה הן קרבו ימין למות, אמר משה לקב"ה הרי קילסתיך בהן לה' אלוקים השמים ושמי השמים, ומדוע הקב"ה הודיע לי על פטירתי שמצערתי אותי במילה הן?? ענה לו הקב"ה גם אתה ציערת אותי כשאמרת הן לא יאמינו.

ומסביר החפץ חיים שיש כאן מידה כנגד מידה שבאותו לשון שמושה רבינו ציער את ה' באותו לשון הצטער משה רבינו, אך עדיין קשה לי שהרי משה טען שתיקן את הלשון

וטהר לבנו - שמות

שבזכות לימוד נביא ישעיה בצוותא ובזכות דבקותם והארותיהם הגעתי לכל חידושיי במאמר זה.

לך בברית בין הבתרים, ה' בישר לאברהם אבינו על ירושת הארץ, ובעצם הכוונה לגאולה השלימה, כפי שמשמע מהגמרא מגילה לא' ב', ותענית כז' ב' ששאלת אברהם אבינו "במה אדע כי אורישה" וכפי שביאר המהרש"א בתענית שהכוונה באיזה זכות לא יתכלו בגלות, וע"ז ענה הקב"ה בזכות הקרבנות, המשיך אברהם ושאל אולי יחטאו עם ישראל במשך הגלות כשאין בית המקדש שיכפר עליהם שמא תעשה עמם כלה כשם שעשית עם דור המבול? וענה לו ה' שינצלו בזכות אמירת מעמדות, ושם מקשה רש"י מהיכן מקור התשובה, וע"ז מסיים רש"י – גמגום!!

נבעם מקשה המהרש"א מי החליט שאברהם שאל גם על תקופת הגלות לאחר חורבן הבית? ומתוך המהרש"א משינוי הלשון שאברהם לא שאל כלשון השם שאמר "לך אתננה", - במה אדע כי תתנה לי, אלא נקט לשון אורישה, וזה לשון גירוש כפסוק כי אורישי גוים מפניך, וממילא פירש שאלת אברהם אבינו במה אדע שלאחר הגירוש עם ישראל יתקיים ולא יתכלה, והרי"ף למד זאת מהכתוב "ויהי השמש לבא" דהיינו שקיעת שמשן של ישראל בחורבן בהמ"ק וע"ז תרדמה נפלה על אברהם והנה אימה חשכה וגו' שדרשו חז"ל על ד' מלכיות היאך יתקיימו בלא קרבנות וע"ז נאמר "והנה תנור - ביום הוא כרת ה' את אברם ברית - לאמר" ר"ל בשביל אמירת הקרבנות מעלה אני עליהם כאילו הקריבום ומוחל להם עונותיהם.

ולכאורה קשה מדוע אברהם נחה דעתו בתשובת אמירת המעמדות, הרי מה יהיה אם עם ישראל לא יגידו מעמדות, מה יהיה? אבל בפשטות זה לא קשה כי כבר הובטח בתורה "כי לא תשכח מפי זרעו", ואולי זה כלול בהבטחת ה' שכל עוד קיום העולם יהיו בעם ישראל צדיקים שיגידו מעמדות שזה יכפר על עם ישראל שלא יכלה ח"ו.

והנה כתב הרמב"ן שכלול בשאלה אברהם איך אדע שיזכו עם ישראל לקבל את ארץ ישראל בגאולה השלימה ושלא יפסידו את ירושת הארץ בגלות חטאים, ולא רק באיזה זכות לא יכלו בגלות הארוכה, ואכן בתשובת ה' לאברהם כלול ברית שלאחר כל הגלויות יזכו לארץ ישראל השלימה הכוללת מלכות עשר עמים כמפורט בפסוק וכפי שפירש רש"י.

וצריך עיון איפה התשובה לבקשת אברהם אבינו לזכות עם ישראל בגאולה השלימה? כמו כן צריך עיון מדוע בברית בין הבתרים כתוב בדגש מיוחד גלות מצרים שהיא יחסית הקצרה מבין הגלויות, ואילו שאר הגלויות הארוכות ובפרט האחרונה שהיא כ-2000 שנה כתובים ברמז? וגם צ"ע מה עניינה של גלות מצרים כתשובה על שאלת אברהם אבינו במה אדע ובאיזה זכות יזכו לרשת את הארץ השלימה? אלא יתכן שמשמע מכאן שגלות מצרים זו הסיבה והאות שדרש אברהם אבינו וקיבל מהקב"ה להבטחת ה' על הגאולה השלימה שתבוא בלי תנאי אלא כברית וכפי שיפורט לקמן.

והנה הגמ' שבת פט' דרש רבא לעתיד לבא יאמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל לכו נא אצל אבותיכם ויוכיחו אתכם ויאמרו לפני רבוננו של עולם אצל מי נלך וכו', אמר להן הקדוש ברוך הוא הואיל ותליתם עצמכם בי אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

ובהמשך כתוב בגמ' רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו לי אמר לפני רבוננו של עולם ימחו על קדושת שמך, אמר ליעקב בניך חטאו אמר לפני רבוננו של עולם ימחו על קדושת שמך, אמר לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עצה – לא בזקנים טעם ולא בצעירים עצה, אמר לו ליצחק בניך חטאו לי,

מעשה שהיה לפני 22 שנים בערך בעת שלמדתי בכלל זרעים, פניתי למרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א בשאלה, מדוע מרן החזון איש צוק"ל לא חיבר ספר גם על מסכת תרומות? ומרן שאל אותי מדוע אתה שואל? עניתי למרן, כי אם נלקט מספרי החזון איש כל מה שציטט ממסכת תרומות כבר יש לנו חיבור שלם על מסכת תרומות, ואם כן מדוע החזון איש לא כתב ספר על תרומות? חייך אלי מרן, ואמר לי דע לך רציתי לראות האם הבנת את שאלך, ואכן את השאלה הזאת אני בעצמי שאלתי את החזון איש!! ואתה יודע מה ענה לי החזון איש?? החזון איש ענה לי, וכי אתה חושב שזה יוצא מהשרוול?!

ואני מספר זאת, כי מאמר זה חודשים אני בונה אותו נדבך אחר נדבך, וכבר מסרתי עליו כמה שיעורים, ועדיין אני מרגיש שלא קלה המלאכה, אבל בזאת אני בוטח ובס"ד עכשיו אכתוב בתקווה שאעשה זאת על הצד הטוב ביותר ב"ה.

פרשת שמות מספרת על גלות מצרים, ומעט בכל הספרים הקדושים יש הסברים נשגבים על גלות מצרים, וסיבת הגלות, והנה ראיתי במהר"ל (גבורות ה' פרק ו) שכתב התבאר לך כי שלימות הבריאה שבה רצון הבורא הוא אברהם אבינו והשתלשלות צאצאי קודש, ובהם בחר ה'. אם כן יש לשאול, איך עולם הפוך, כי זרע קדש במצרים היו נתונים ביד לוחציהם, שזו מיעוט מציאות?

והוסיף שגלות מצרים היא גזירה קדומה מברית בין הבתרים שיהיו משועבדים ת' שנה במצרים, כצפור שהיא ביד הצייד, עד שלא הייתה מציאות ישראל נחשבת במצרים, שגזרו על בנייהם אבדון ומירו את חייהם, והרמב"ן ז"ל נתן טעם לדבר, מפני שאברהם הביא את אשתו בנסיון גדול, וכבר הקשו עליו קושיות עד שנעקר פירושו מכל, ויש אומרים שהגלות הייתה בחטא השבטים במכירת יוסף, ואף יוסף חטא בהבאת דבה וכו', וזה היפך משמעות הכתוב, שהקב"ה אמר לאברהם קודם לידת השבטים "גר יהיה זרעך" וגו', וכל מי שיש לו עינים יראה שסבת המכירה כדי שירדו למצרים, ולא המכירה סבה לשעבוד, ויש אומרים שהיו יסורים של אהבה לנקות את ישראל ולזכותם, אך אין זה נראה, שהשעבוד לא היה לדור אחד בלבד, ואיך תאמר שהיו יסורים כדי לרוממם ולזכותם אם מתו (רובם) בגלות ובצרתם (במכת חושך)?

וגם השל"ה דרוש ג' כתב בדומה לדברי המהר"ל וז"ל: אמיתת ענין גלות מצרים, אי אפשר לומר שהיה מצד עונש, שהרי כרת ה' אז ברית עם אברהם והיה עמו באהבה רבה, על כן מוכרחים אנו לומר שאף על פי שהנגלה הוא רע ומר, מכל מקום תוכן העניין היה לתכלית הטוב האמיתי.

והמהר"ל עצמו בפרק ט' מביא סיבת גלות מצרים מגמרא מפורשת, נדרים לב', אמר ר' אבהו, מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו (בגלות מצרים) מאתים ועשר שנים? מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים, שנאמר "וירק את חניכיו" (שהשתמש באליעזר שהיה דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, שילחם עם נמרוד והמלכים אשר עמו בכדי להציל את לוט). שמואל אמר: מפני שהפריז על מדותיו של הקב"ה (פקק כניכול) שאמר "במה אדע". ור' יוחנן אמר שהפריז על מדותיו של הקב"ה מלהביא גרים תחת כנפי השכינה, שנאמר "תן לי הנפש והרכוש קח לך". הרי ג' דעות בענין החטא של אברהם, כי מן השורש והעיקר נמשך הכל, שממנו נמשך החסרון אל הנמשכים ממנו. לכן נרמזו כל הגלויות שם, ולא רק גלות מצרים.

ואומנם ראיתי שעיקר הסיבה כפשטות הפסוקים בגלל "במה אדע" שהתשובה לכך הייתה ברית בין הבתרים, אומנם בסוף המאמר כל הסיבות שנכתבו בגמרא משתלבים יחד בס"ד, והנה היות וסיבת גלות מצרים טמונה בברית בין הבתרים, לכן יש לעיין בעניין זה לעומק, ואכן בפרשת לך

וטהר לבנו - שמות

ואכן כשם שלאחר גלות מצרים ה' העלה את עם ישראל ממט' שערי טומאה למט' שערי קדושה כך יהיה בגאולה העתידה, וממילא גלות מצרים היא הנותנת להתחייבות הקב"ה לגאולה העתידה גם בלי זכויות לעם ישראל, וזה כלול בתשובת אברהם ויעקב שאמרו ימחו כי חטאו, דהיינו שאכן אין לעם ישראל זכות לגאולה העתידה, ורק מחמת הבטחת הקב"ה הם נגאלים.

וזה הבטיח הקב"ה ליעקב פרק מו' אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם: אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה, וכתוב במדרש גם עליה לאחר גלות מצרים וגם בגאולה העתידה, וכדברי רבינו בחיי כפל העליה כי הוא הבטחה לזרעו שיגאלם אחר הגלות ויעלה אותם לארץ ישראל, ואחר שיהיו מיושבים בארץ ישראל ששם עיקר קיום התורה והמצוות הבטיחם בעליה אחרת והוא העולם הבא הצפון לזרעו.

ולכאורה קשה מאוד וכי אכן לא היה ליעקב מה לפחד הרי כתוב ברש"י בישעיה מג' ג' "נתתי כפרך מצרים" - והם היו לך לפדיון שבכוריהם מתו ואתה בני בכורי נצלת והייתם חייבים כליה כמו שנאמר ביחזקאל כ' "ואומר לשפוך חמתי עליהם בארץ מצרים", ולמרות שעם ישראל ניצול בחסדי ה', בכל זאת רוב רובו של עם ישראל מתו במכת חושך, וכדברי האלשי"ך שיצא אחד מחמשה, ויש אומרים מני' ויש אומרים מת"ק, ויש אומרים אי' מהי אלפים?? ואם כן מתו ב3 ימי החושך מיליוני יהודים אם לא עשרות מיליוני יהודים??

ואכן ראיתי ב רמ"ע פאנו - (מאמר חקור דין חלק ג פרק כא) שהרגיש בזה וכתב שפרעה הקריבם לאביהם שבשמים, ומי שנמצא שם ולא היה ראוי ליגאל מת מתוך תשובה וצעקה שהן מועילות עד דכדוכה של נפש. וכן בימי אפלה שמתו רבים מן הפושעים שבנו כתיב "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", ובא הרבוי להורות כי אפילו הבלתי ראויים ליגאל כיון שמתו מתוך תשובה כדאמרן היה להם אור במושבותם - בגן עדן איש לא נעדר. או יפורש במושבותם, כי הראויים להתישב ולהגאל היה להם אור, והם שש מאות אלף שקרבם המקום לפני הר סיני.

ונראה כדברי הגמרא בנדרים, שאכן 3 הסיבות לגלות מצרים התקיימו, שכנגד במה אדע שכיכול היה פקפוק באמונה, על כן וגם כנגד חטא שויתר מלגייך את אנשי סדום למרות שכבשם במלחמה, על זה כביכול הפסיד במכת חושך יהודים רבים שמתו ולא זכו לקבלת התורה, ועל שנשתמש בתלמיד חכם - אליעזר לכן הקב"ה השתמש בבני השבטים הצדיקים שיהיו בגלות מצרים לצורך המטרה החשובה שהם בגלות זה יגרמו לגאולה השלימה בכל מצב של עם ישראל וכאמור.

וכן כדברי ר' צדוק חלק א אור זרוע לצדיק עמוד ו, שכששאל אברהם "במה אדע" שרצה להגיע (שלפחות הנשואים והראויים להיגאל) למדרגה זו להיות קדושים מבטן שאף על פי שחטא ישראל ולא יסור תומתו הימנו באמת, וכעין דברי ר' צדוק כתב השפת אמת, עכ"פ המרובים שמתו כביכול שימשו להצלחת המטרה החשובה בעבור הנשואים), ויתכן שיעקב אבינו הבין זאת שכל מי שימתו במכת חושך בעם ישראל יזכו לגן עדן ועכ"פ גלות מצרים היא זו שתחייב ותקיים את הגאולה השלימה לכן לא פחד יותר.

אומנם, בפרשת תולדות הארכתני בעניין מדוע הקב"ה החשיב לאברהם ויצחק חטאים, כמפורש בבניא בישעיה מג', כה- כז, שכתוב שם (כה) אנכי אנכי הוא מחה פשעך למעני וחטאתיך לא אזכר: (כו) הזכירני נשפטה יחד ספר אתה למען תצדק: (כז) אביך הראשון חטא ומליציך פשעו בי:

אמר יצחק כמה טענות טובות וחשובות של מליץ יושר, ובסוף אמר יצחק אם אתה סובל את הרע שנשאר בחשבון מוטב, ואם לא חצי עלי וחצי עליך, ואם תרצה הכל עלי, גם ככה הקרבתי את עצמי בעקדה לפניך, פתחו ואמרו (כ) אתה אבינו, אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקדוש ברוך הוא, מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך.

ולכאורה קשה הרי בגמרא תענית ומגילה כתוב שה' הבטיח לאברהם שלא יכלו עם ישראל בגלות בזכות אמירת המעמדות, ואיך עכשיו אברהם אומר לה' "ימחו"? ואולי טענת אברהם הייתה שאם אין להם אפילו זכות אמירת מעמדות אם כן אין להם זכויות כלל ולכן ימחו.

אבל אם כן חוזרת השאלה מדוע אם כן בברית בין הבתרים אברהם נרגע בתשובת ה' בהקשר למעמדות?? היה עליו לשאול ומה יהיה אם לא יאמרו מעמדות?? וכמו כן איך יצחק מצליח להסביר לעם ישראל שעליהם להודות לה' ולא לו למרות שיצחק הסכים לקבל עליו כל חטאי ישראל??

וחשבת לתרץ שבברית בין הבתרים הקב"ה הבטיח והוכיח לאברהם שתהיה הגאולה מובטחת למען שמו באהבה, ואכן עיקר ברית בין הבתרים מתמקדת בגלות מצרים, ולמה?? כי היא הסיבה להתחייבות ה' לגאול את עם ישראל בכל מצב, גם אם אין להם זכות, וכל כך למה?? התשובה לכך שהיות וכביכול הקב"ה לקח את עם ישראל במצב רוחני מצוין, ובגלות מצרים הם הידרדרו למט' שערי טומאה שלכאורה זה נפילה שלא כל כך באשמתם, וכפי שכתוב במהר"ל בתחילת המאמר, וכמו כן בעץ יוסף ובליקוטים בעין יעקב שבת פט' שמחמת הגלות אדום יצחק טוען שעליו לסבול חצי מחטאי עם ישראל כי נתן ברכה לעשו לשעבד את עם ישראל.

ואכן כתוב בליקוט שמעוני אחרי מות תקעו שלעתיד הקב"ה יפיל כל עוונות עם ישראל על אדום, ובס"ד נבאר העניין בהמשך, וכדברי המכתב מאלהו - שמצרים כפו את שלטונם גם על רוחם ונפש של ישראל עד שהגיעו שם למ"ט שערי טומאה, שבחינת הנהגת הטומאה שבמצרים היא פתיחת הגבול ליצר שיוכל להתפשט כרצונו, ללא כל אפשרות גאולה ויציאה משעבודו. ולצאת משעבוד בחינת פרעה ומצרים לא היה אפשר בלי חסדו הבלתי בעל תכלית של ה'. (חלק ב עמוד יז)

ולכן ה' טוען לאברהם שכשם שאני כביכול הורדתי זרע קודש צדיקים למט' שערי טומאה, לכן חובה עלי לתקן זאת שאקח את עם ישראל לפני הגאולה העתידה ואגאל אותם מטומאתם ואנקא אותם גם אם לא מגיע להם כשאין להם זכות, כמידה כנגד מידה.

ותשובה זו דומה קצת לדברי הגמרא ברכות לא' שה' הודה לאלהו - "ואשר הרעותי", ואומנם הבחנתי בדקדוק דברי רש"י שהקב"ה הודה לאלהו לא מיד אלא לאחר זמן, והאמת המשמעות היא שהודאת הקב"ה לא הייתה על כל דור ודור אלא ככל ה3 מקורות וגם הרביעי שהקב"ה לוקח אחריות על חטאי עם ישראל כביכול וזה בעתיד לבוא לקראת הגאולה השלימה והנצחית, אבל לא כדברי אליהו בשימוש באמצע הזמן.

וכמו כן מצאנו בדומה לדברים הללו בישעיהו פרק סג' יז, "למה תתענו ה' מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך שוב למען עבדיך שבטי נחלתך", וכתב המצודת דוד: למה תתענו - ר"ל בעבור שלוות האומות ואורך הגלות אנו תועים מיראתך וכאלו אתה מתעה אותנו. תקשיח לבנו - בעבור זה הקשה לבנו וסתם מן היראה וכאילו מידך בא.

וטהר לבנו - שמות

על אדום, וזאת למרות שכתוב מפורש "אנכי אנכי הוא מחה פשעך למעני וחטאתיך לא אזכר",

ולכן מחסדי הקב"ה ומכוח הברית השתמש בדוגמת יצחק שאהב וקירב את בנו עשו הרשע, וכדוגמא זו שיידק שהקב"ה יקרב את עם ישראל אליו למרות שהם בדרגת טומאה, ולכן יצחק טען לעם ישראל שהתודה היא להקב"ה בלבד, כי מתוך חסדי הקב"ה קבע כללים אלו של כופר נפש ודוגמת יצחק בכדי לקיים בריתו עם אברהם לגאול את ישראל בכל מצב.

ואולי זה רמוז בפסוק **בישעיהו מו' י', איש עצתי אף דברתי אף אביאנה יצרתי אף אעשנה** ופרש"י שהעצה היא כשהתייעץ הקב"ה עם אברהם אבינו בברית בין הבתרים, **ויחד עם תלמידי המצויינים בכיתה ז' תורת אמת ב"ב** לפני בחשוון פב', חשבנו לפרש שאכן גזירת גלות מצרים ושאר הגלויות היו כמין עיצה ותחכום שתתקיים ההבטחה לגאולת ישראל השלימה, מתוך הסיבה יצרתי אף אעשנה, דהיינו יצרתי כביכול נפילה בעם ישראל כשירדו למצרים כך על הקב"ה לתקן את עם ישראל גם כשאינם זכאים וראויים בכדי שיזכו בגאולה השלימה,

ולפי זה מובן מה מדגיש הפסוק שבעת הגאולה הגויים יכבדו וישתחוו לעם ישראל, לא בגלל שמגיע להם אלא מפני שהם עם שה' בחר בהם ומגדילים, ע"פ ישעיהו מט' ז', ולכאורה למה לא יכבדו את היהודים כי מגיע להם שסבלו כל כך בגלות ובכל זאת דבקו בה' ובתורתו, וסוף הכבוד לבוא, ומאשפות ירים אביון?

וייתכן שהכוונה שהגויים הכירו את היהודים שכינהם שלא היו זכאים לגאולה מחמת מעשיהם ובכל זאת היהודים יזכו לגאולה המובטחת, ולכן הגויים לא יכבדו את היהודים כי הם צדיקים, אלא רק מחמת שה' בחר לגאולם ולרוממם מכל עם. **וזה** בשורה טובה לעם ישראל ולא עלבון לעם ישראל, כי בכך הקב"ה ממחיש את התחייבו לאברהם אבינו בברית בין הבתרים כפי שהביא רש"י בנביא שם, וכפי שכתבתי קודם שה' הבטיח לאברהם שהגאולה תהיה בכל מצב גם אם לא מגיע לעם ישראל, אלא למען שמו הגדול נזכה לגאולה השלימה בקרוב אמן.

גלות אדום, והזכאים לגאולה השלימה

אלוקים: הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו, הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו, הנה עבדי ישמחו ואתם תבושו: הנה עבדי ירנו מטוב לב, ואתם תצעקו מכאב לב ומשבר רוח תלילו: והנחתם שמכם לשבועה לבחירי והמיתך ה' אלוקים, ולעבדי יקרא שם אחר", ומשמע שיש הפרדה ברורה בין צדיקי עם ישראל לרשעי עם ישראל.

מצד שני הנה כתוב בנביא ישעיה מד' כב' "מחיתי כעב פשעך וכענן חטאותיך שובה אלי כי גאלתיך", ומפרש רש"י: מחיתי - במצרים ובמדבר גם עתה שובה אלי, וקשה שהרי במצרים וגם במדבר הקב"ה המית רבים מעם ישראל בגין החטאים שחטאו, ואם כן במה מתבטא מחיית הפשעים??

ותירץ תלמידי המצוין והשנון **אלעזר אפשטיין נ"ו** שלולי מחיית הפשעים במצרים ובמדבר כל עם ישראל היה נמחה כפי שאמר ה' למשה בחטא העגל והמרגלים, ובזכות המחיתי כעב פשעך, זכו עם ישראל להישאר ולא להימחק ח"ו, ואולי גם בגאולה הקרובה רק מי שלא היה מנותק לגמרי מה' בגלות כמו אלו שנצלו במצרים, הוא זה שיזכה למחיתי פשעך ולשובה אלי כי גאלתיך!! או שלא יודח ממנו נידח כדברי הזוהר!!

ומסביר רש"י שהקב"ה טוען לעם ישראל שאין להם זכות לגאולה השלימה בזכות עצמם כי פשעו בו, וגם אין להם לסמוך על האבות שהרי "אביך הראשון חטא" - אברהם, באומרו "במה אדע", שכביכול פקפק בהבטחת ה' שעם ישראל ירש את ארץ ישראל, "ומליצך פשעו בני" - אין לך בכל מליצים שאתה סומך על זכותם שלא מצאתי בו פשע יצחק אהב את שונאי - עשו, והקשנו שהרי אברהם כבר נענש בגלות מצרים על שאמר במה אדע, ומדוע כביכול עדיין נחשב לו זאת כחטא??

אלא יתכן שה' השתמש כביכול במילים אלו "במה אדע" במובן השלילי - שיש בזה כביכול פקפוק בה', לטובת אברהם ועם ישראל שלא יגאלו בזכות אבות, שהרי באמת כוונת אברהם הייתה שפחד שמא ירבו מאוד חטאי עם ישראל וכדברי הגמרא בתענית ומגילה, ולכן ה' החשיב זאת כחטא שבכך עם ישראל יגאלו בלי זכויות אלא מתוך הבטחה וברית למען שמו באהבה.

וכן אצל יצחק, ה' כביכול החשיב לחטא שקירב את עשו, והיא הנותנת והגורמת לעם ישראל שיגאלו למען שמו באהבה גם בלי זכויות, כפי שיצחק עמוד היראה "פחד יצחק" במקום לרחק את עשו הרשע קרבו באהבה רבה, כך ה' יקרב את עם ישראל עם כל פשעיהם ויגאלם למען שמו באהבה, בלי שום תנאי, וחיידוש זה מתאים כפתור ופרח לדברי הגמ' שבת פט' שרק יצחק מגן על טענת ה' על עם ישראל "בניך חטאו" וטען שהוא מסכים לסבול חצי מעוונות עם ישראל, ומובן שמכונה שמו - "מליצך".

ואומנם ה' למרות שהתחייב בברית בין הבתרים שעם ישראל יגאלו בכל מצב, ובעצם הקב"ה יעלם מטומאתם כפי שהעלה את עם ישראל במט' שערי טומאה של מצרים, בכל זאת הקב"ה עושה זאת בכללים של כדין ומשפט.

וכפי שמצאנו לעיל בנביא ישעיה מג' ג' שלמרות שהקב"ה הבטיח לגאול את ישראל ממצרים בכל מצב, בכל זאת הקב"ה השתמש בכופר נפש שהמצרים ימותו בקריעת ים סוף במקום עם ישראל, וכן במפלת סנחריב כוש מתו ככופר נפש תחת עם ישראל, וכן כתוב בילקוט שמעוני אחרי מות תקעו שלעתיד הקב"ה יפיל כל עוונות עם ישראל

עניין הגלויות וגלות אדום הנמשכת כאלפיים שנה, מפורש בנביא ישעיה מח' "למען שמי אאריך אפי לבלתי הכריתך: (י) הנה צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עני: (יא) למעני למעני אעשה כי איך יחל וכבודי לאחר לא אתן": ומפרש רש"י: צרפתיך לא ע"י אור של גיהנם "בחרתיך" - בחרתי לך כור עוני כנגד אור, ובפרשת ויצא לגבי סולם יעקב אכתוב בס"ד ע"פ מדרש תנחומא, שיעקב לא רצה לעלות בסולם, והעדיף שעם ישראל יתנקה בגלות.

ואולי בכדי שלא יהיה נהמא דכיסופא שנגאלים בלי ניקיון כלל, או שיעקב העדיף גלות מניקוי באש הגיהנום, ולמרות שגם לאחר ניקוי הגלות עדיין להגיע לגאולה ולירושת אר"י ועולם הבא חייבים זכויות, ואין זכויות!! ורק למען שמו באהבה הקב"ה מביא גאולה ועולם הבא לעם ישראל.

וכעין זה כתב תוס' רה' טז' שיש נשמות שאפילו היו בגן עדן אבל בשביל לזכות בחיי נצח בעולם הבא צריכים זין מחדש, וכתב שבפשטות הגיהנום מתקן וניקה כך שנהיו זכאים אח"כ לחיי נצח.

ומי בעם ישראל שיזכה לגאולה השלימה?? והנה כתוב על הגאולה בספר ישעיהו פרק סה' יג' "לכן כה אמר ה'

וטהר לבנו - שמות

יראו וישמחו", ובפשטות לעתיד לבוא גם אז כל אחד נכוה מחופתו של חברו, ולכן נשקיע בכל הכוח לחיי הנצח.

אבל בפשטות מי שהיה קרוב להקב"ה קודם הגאולה וקודם והשיב לב אבות על בנים הוא נכלל ב"וכן צדיקים

***ומשה היה רעה את צאן יתרו - גדלות משה בטיפולו בצאן

זאת לרדת ממרום מעלתו להתייחס לקטנות לצורכי הצאן, לצורכי בהמה, זה המבחן שעשה ה' למשה רבינו.

משה רבינו במרום גדלותו יטפל בעדינות ביהודי הרחוק והנמוך ממנו עד למאוד ובכל זאת משה יטפחו וידאג לו לפרטי פרטים בגשמיות וברוחניות כראוי.

ואכן אין סתירה בין המדרש לדברי הש"ך, שאכן מנהיגי ישראל היו רועי צאן הן לצורך חינוכם להנהגת עם ישראל והן לצורך בחינת התאמתם לתפקיד, והוא שידעו ויצליחו לרדת מרום מעלתם הרוחנית לשפלות האדם הקיים בקצה מחנה ישראל.

וכן כל מלמד ילדי ישראל, למרות שלפעמים הוא ברמה עצומה, בכל זאת עליו לרדת לצרכי תלמידו לפרטי פרטים בגשמיות וברוחניות כי בזה גדלותו לסבול את צאן קדשים ברמתם הנמוכה ומתוך אהבה עצומה.

ואדרבא זכות היא לצעירי הצאן שיקבלו ענק שבענקים שיטפל בהם ויחנכם, וכידוע **שהבעל שם טוב** קודם פרסומו העצום היה מלמד דרדקי, ואשרי תלמידיו הצעירים, ואשרי הדור שזכה שגדול כמוהו הצליח לרדת לצאן קדשים ולטפל בהם באהבה ולהעלותם באהבת ה' יוקדת.

ואשמת מאוד לדעת האם יש עדות כתובה מה יצא מתלמידי הבעל שם טוב שלמדו אצלו בילדותם בגיל הרך, כי בוודאי אמורים לצאת מהם אנשי שם.

שבת זכר ליציאת מצרים

השעבוד משה ואהרן נעלמו מעם ישראל כי לא היה להם כוח להשפיע.

ומתוך השפלות והחוסר אונים וחוסר התקווה המוחלט, באה הגאולה כמתואר ב**בניא ישעיה**, סא' יא' **במצודת דוד**, כי כארץ - כמו הארץ שמצמיחה רק לאחר ש**נרקב ונפסד הגרגיר הזרוע**, וכמו הגינה המצמיחה דברים הנזרעים בה רק אחר הפסד הנזרע, כן יצמיח ה' לישראל את הגאולה.

ולכן ביציאת מצרים התענגו שחזר להם העונג שבת שכה חסר להם עד שלא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, ועם ישראל העריכו ביציאתם ממצרים מאוד מאוד את מנוחת השבת הטובה לגוף ולנפש.

ושוב, כפי שמשה תיקן להם שילמדו בשבת שישתעשעו ברוחניות ובחיזוק האמונה, ולא סתם בטלה בשבת, ואכן שירי שבת קודש מחזקים את האמונה ומשעשים את הנפש, ביחד עם לימוד תורה בשבת קודש ובפרט חידושי תורה בשבת זה עונג שבת אמיתי, וזה השבת שתיקן להם משה לישראל במצרים אפילו עוד קודם מתן תורה.

לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם לאמר "פקד פקדתי אתכם

ישראל". וכמו שכתוב במדרש רבה שמות ג' ה' אמר הקב"ה למשה לך ואספת את זקני ישראל, ואמור להם "פקוד פקדתי" כי מסורת היא בידם מיוסף שבלשון הזה אני גואלם.

ומוסיף הש"ך שגם בידם של הזקנים היה מסור מספר השנים שישבו בגלות ומספר השנים שנשאר להם לשבת.

כתב הש"ך: כשהקב"ה רוצה להקים פרנס על הציבור עושה אותו קודם רועה צאן, כדי שיהיה מורגל במידת הרחמנות ותהיה לו בטבע, וכן אמר שלמה ע"ה (משלי כ"ז, כ"ג) ידוע תדע פני צאנך, פירוש אם אתה תרחם על הצאן אפילו שהם מכעיסים אותך שהם בורחים או שעסקיהם רעים. "עלות ינהל", אם עושה כן ודאי קנה שלימות מדת הרחמנות, עדרו של הקב"ה שהם ישראל ירעה.

אומנם במדרש רבה ב' ב' משמע שזה שימש כמו מבחן להתאמת משה רבינו, וזה לשון המדרש: ואף משה לא בחנו הקב"ה אלא בצאן, אמרו רבותינו כשהיה מרע"ה רועה צאן יתרו במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו עד שהגיע לחסות, כיון שהגיע לחסות נזדמנה לו בריכה של מים, ועמד הגדי לשתות, כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא, עיף אתה הרכיבו על כתיפו והיה מהלך, אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך חייך אתה תרעה צאני ישראל.

כמו כן שאלני החברותא במנחת חינוך הגאון הרב אלדר נתנזון שליט"א מה גדלות משה בצאן, וכי חסר גויים רשעים אוהבי חיות יותר מבני אדם שמטפלים באהבה מרובה ובמסירות בהמות וצאן?! עיין ערך היטלר יש"ו שליטף חיות ורצח יהודים??

עניתי לו יתכן שמשה נמדד בצאן האם הוא מסוגל ממרומי גדלותו הרוחנית שאפילו בלידתו האירו פניו מהשכינה וידע בקטנותו להרוג בשמות הקדושים ובכל

כתוב במדרש רבה א' כח', "וירא בסבלותם" ראה שאין להם מנוחה, הלך ואמר לפרעה מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת, ואלו עבדיך אם אין אתה מניח להם יום אחד בשבוע הם מתים, אמר לו לך ועשה להן כמו שתאמר, הלך משה ותקן להם את יום השבת לנוח, ומה כוונת הלשון "תיקן", יתכן שהכוונה ככתוב במדרש ה' יח' שהיו לומדים במגילות בשבתות לומר שהקב"ה גואלם לפי שנחו בשבת, וע"פ מאור עיניים מספר קדמון שמשה נתן להם ספר איוב לזקן מזקני ישראל שבשבת יהיו קוראים להם נישומים מספר איוב, שאחרי הגזרות הקשות יש גאולה כפי שהיה אצל איוב, ובזכות הלימוד והאמונה בקדושת השבת שהיא מרגוע לנפש ולגוף זכו לגאולה, - ואם כן מובן שבקידוש אומרים זכר ליציאת מצרים כפשוטו - ואולי לכן מוסף מתחיל בלשון "תקנת/תכנת שבת", כי שבת זה תיקון ומנוחה לגוף ולנשמה ע"י התעלות באמונה ובתורה וכו"ל.

אומנם בסוף בזמן קושי השעבוד כשאמר פרעה נרפים אתם נרפים - ותוכבד העבודה, פרעה ביטל להם את מנוחת השבת, וזה קושי עצום שנחסר להם מנוחת הגוף והנפש, וגם כתוב שבאותם ששה חודשים של קושי

בעל הטורים בשמות פרק ג פסוק טז כתב: פקד פקדתי אתכם - כמנין "פקוד" חסרתי לכם, וכפי שכתב בפרשת ויחי, שיש בזה רמז שמנין פקוד - 190 יוחסר מגזירה 400 שנה בגלות, וישאר רק 210 שנים גלות במצרים.

ובשפתי כהן - מוסיף, והיה חייב להודיע לזקני ישראל שהם גם כן שלוחים בדבר, כמו שכתוב: "ובאת אתה וזקני

וטהר לבנו - שמות

ולכאורה קשה שהרי זה לא בדיוק הלשון שאמר יוסף לאחיו, ששם כתוב "פקוד יפקוד", ואילו כאן כתוב "פקוד פקדתי"? **אלא** שלפי לשון המדרש ויחי נ' כד' זה מתורץ שהסימן הוא שהגואל ישתמש "בלשון פקודה מוכפלת", ולכן שינוי המילים אינו משפיע.

אומנם עדיין קשה שאם הכוונה שהזקנים ידעו את הקוד, ולא כפי המדרש רבה שמות ה' יג' שיוסף גילה לאחיו ואשר גילה לבתו סרח שהיא היחידה שנשארה חיה בעת בא משה והיא אימתה את דבריו שזה הקוד, אלא כפי משמעות המדרש בשמות ג' ח' שהזקנים גם ידעו את הקוד, אם כן מה היה קורה אם אחד מהזקנים היה מבשר בשקר על הגאולה ואומר פקוד פקדתי, איך הוא יוכיח שאכן הוא הגואל, ואם כן אין הקוד חזק כל כך?!

וכפי שהמדרש רבה שמות ה' א' כתב שבכדי שהקוד יהיה עוצמתי ואמין לחלוטין, לכן משה נותק מבית אביו שנים רבות, בכדי שלא יאמרו שמהם משתמש בשקר בקוד שנמסר לו מאביו, בטענה שיוסף מסרה ללוי, ולוי לקחה, וקהת לעמרים. לכך נתלש משה מבית אביו שנים רבות וארוכות מילדותו, ומזה מוכח שהקוד אמור היה להיות עוצמתי וחד וברור ובלי מקום להסתפק בו באמינות האומר.

ונראה שלמרות שהזקנים ידעו את הקוד שזה לשון פקידה כפולה, בכל זאת לא ידעו את הסבר כפילות לשון פקוד אפקוד – או פקוד פקדתי, וגם לא ידעו לפרש איך אכן מגזירת 400 שנה ירד 190 שנה שלמעשה היו במצרים רק 210 שנים, ולמרות שזה מרומז במילה פקוד וכפי שכתב בעל הטורים, בכל זאת הגואל היה צריך להסביר מה הטעם שהצטמצמו שנות הגזירה,

וכפי שהמדרש רבה שמות ה' א' כתב שבכדי שהקוד יהיה עוצמתי ואמין לחלוטין, לכן משה נותק מבית אביו שנים רבות, בכדי שלא יאמרו שמהם משתמש בשקר בקוד שנמסר לו מאביו, בטענה שיוסף מסרה ללוי, ולוי לקחה, וקהת לעמרים. לכך נתלש משה מבית אביו שנים רבות וארוכות מילדותו, ומזה מוכח שהקוד אמור היה להיות עוצמתי וחד וברור ובלי מקום להסתפק בו באמינות האומר.

ונראה שלמרות שהזקנים ידעו את הקוד שזה לשון פקידה כפולה, בכל זאת לא ידעו את הסבר כפילות לשון פקוד אפקוד – או פקוד פקדתי, וגם לא ידעו לפרש איך אכן מגזירת 400 שנה ירד 190 שנה שלמעשה היו במצרים רק 210 שנים, ולמרות שזה מרומז במילה פקוד וכפי שכתב בעל הטורים, בכל זאת הגואל היה צריך להסביר מה הטעם שהצטמצמו שנות הגזירה,

מה ההבדל בין פקוד פקדתי לאהיה אשר אהיה

כתב רש"י שמה טען להקב"ה שלא כדאי לומר לעם ישראל "אהיה אשר אהיה" שמשמעותו שהקב"ה יהיה עמם גם בגלות הבאה, כי הידיעה שצפוי עוד גלות היא תשבור את רוח עם ישראל, והקב"ה הסכים עמו ואמר לו "אהיה שלחני".

וקשה, שהרי פקוד אפקוד לפי המדרשים מכילתא דרבי ישמעאל בשלח – מסכתא דזויה, פתיחתא יש במשמעותו עוד גאולות מלבד גאולת מצרים, וממילא משמע שיקדמו צרות קודם אותם הגאולות?!

כתב רש"י שמה טען להקב"ה שלא כדאי לומר לעם ישראל "אהיה אשר אהיה" שמשמעותו שהקב"ה יהיה עמם גם בגלות הבאה, כי הידיעה שצפוי עוד גלות היא תשבור את רוח עם ישראל, והקב"ה הסכים עמו ואמר לו "אהיה שלחני".

וקשה, שהרי פקוד אפקוד לפי המדרשים מכילתא דרבי ישמעאל בשלח – מסכתא דזויה, פתיחתא יש במשמעותו עוד גאולות מלבד גאולת מצרים, וממילא משמע שיקדמו צרות קודם אותם הגאולות?!

למדנו שתמיד אפילו במצבים קשים - נבחר מילים בחכמה שיהיו נוחים לשומען ושקל לקבלם בשמחה אל הלב.

ובני ישראל פרו וישרצו ויקצו מפני בני ישראל

קודם רצוני להודות לתלמידי היקר שמואל לויני"ו מת"ת תורת אמת ב"ב בפרט ושאר כל התלמידים בכלל, שזכיתי השנה תשפ"ב לחדש לכתוב חידושים רבים בחומש שמות בזכותם ובכוחם תוך כדי חידוד הדברים יחד.

עם ישראל חזרה לארץ ישראל כשהם עדיין יחסית עם קטן, למה החליטו להעביד אותם בעבודת פרך? למה במקום להאיר פנים לעם ישראל, הם גרמו לכל הסיבות שעם ישראל ישנאו את המצרים וירצו נקמה במצרים על ההתעללות בעבודת פרך על לא עוול בכפם?!

יש לתמוה, שמשמע בפסוק שבני ישראל פרו וישרצו שהתרבו 6 בכרס אחד מעל הטבע עוד קודם שקם מלך חדש במצרים אשר לא ידע את יוסף, ומצד שני כתוב אחרי הגזירות ש"כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", ומשמע שהעינוי הוא שגרם לריבוי עם ישראל מעל הטבע?

ויתר מזה, אם המצרים רואים שכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ, שיתכן שהכוונה שאם לפני העבדות היו יולדות ששה בכרס אחד, אבל לאחר גזירת העבדות זה נהפך 60 בכרס אחד, בכדי להראות בדווקא למצרים שאתם רוצים למעטם על ידי עבדות קשה, אדרבא היא גורמת לריבוי עוד יותר עוצמתי – וכפי שמשמע בדברי רש"י, למה אז לא עשו שוב ישיבה להתבונן מה עושים עם בני ישראל, איפה טעינו? הרי העבדות לא פתרה את הריבוי אלא רק העצימה אותו? והיה להם לשבת להתבונן שיש כוח על טבעי שנלחם בתוכנית הזדונית שלהם, ובכל זאת

כמו כן קשה שמשמע לכאורה מהפסוקים שהריבוי מעל הטבע של עם ישראל גרם למצרים לפחד מעם ישראל שמתרבה ויקום עליהם למלחמה ויגרשם ממצרים, ואם כן למה הקב"ה עשה ניסים שיולדו כל הרבה יהודים מעל הטבע הרי זה כביכול גרם לאנטישמיות? וכפי שמתואר בפסוק "ויקצו מפני בני ישראל"??

ונראה לתרץ, שאכן המצרים שונאו את עם ישראל גם בלי הסיבה של התרבות עם ישראל מעל הטבע, וההוכחה היא, כי אם אכן הפחד שלהם היה אמיתי, למה לא גירשו את

וטהר לבנו - שמות

ישראל שיגנו על מצרים כפי שיוסף הגן ודאג למצרים בשלימות **כפי שהרחבתי בפרשת ויגש** על תוכנית יוסף לכלכל את מצרים בימי הרעב שהיא לשם ולתפארת.

ולכן מופיע **בהגדה של פסח** על הפסוק בפרשת כי תבוא, המספר בקצרה את סיפור יציאת מצרים, **"וירעו אותנו המצרים"** כמו שנאמר **"הבה נתחכמה לו"**, שהתברר כאמור קודם, שהפחד מפני בני ישראל היה נובע מאנטישמיות עטופה במילים של ביטחון האומה, והכל שקר וכזב, אלא רשעות אמיתית ושנאה תהומית לעם ישראל.

למה לא מופיע שמה של בתיה בתורה??

כך משה לא היה בבית הוריו, ובעצם עד גיל 12 אחד כמו משה רבינו שאור השכינה האיר עליו בילדותו כשנולד ובתיבה, יכול היה לקבל המון תורה וידע וכן את הסוד של פקוד פקדתי מאביו, ובפשטות הכוונה, שעד גיל 12 משה היה בבית פרעה ולא ידע שהוא בן עמרם, וכשגדל כנראה בגיל 12 ע"פ מדרש זה ויצא לאחיו, מיד ביום השני ליציאתו לאחיו כבר נודע דבר הריגתו את המצרי, ומיד היה על משה לברוח למדיין עד זמן הגאולה.

ואם הקב"ה דואג לסוד שיהיה מושלם, כך הקב"ה דאג שהסוד של בתיה שהתגיירה כביכול יהיה מושלם, ואכן גם כשהתברר לפרעה שמשוה הינו יהודי, ובעצם בתו הכניסה לארמונו פרעה את מושיען של ישראל וגידלה אותו כבן, בכל זאת האבא לא הצליח לגלות שבתו התגיירה ולכן הצילה ילד יהודי, וכך גם חייה ניצלו.

מה זה אותות ומופתים

ואולי היות וכל ה3 האותות למרות שהם שינוי הטבע במידי בכל זאת מטרתם להראותם ולעשותם בעתיד, לכן שייך בזה רעיון של גילוי עתידות מלבד שינוי הטבע במידי, שמשוה יעשה בעתיד ויצליח לבצע שוב את המופתים בלי שה' יהיה עמו כמו בעת הציווי, וכמו כן הקב"ה קבע כוח עתידי במטה שיהיה כוח לעשות את המכות, כפי שהיו חרוטים עליו **"בר"ת דצ"ך עד"ש באח"ב"** - מדרש רבה ח' ג'.

וייתכן שיש יותר גדלות ועוצמה וחיזוק האמונה בבורא עולם ובהשגחתו בגילוי העתידות, יותר מאשר מופתים שהם נעשים תכף ומיד, כי גם קוסמים ומכשפים פעלו תכף ומיד, ולכן פרעה ביקש ממשוה שיסיר את הצפרדעים מהיום למחר, ולכן מודגש יותר האותות מאשר המופתים.

מאז באתי לדבר בשמך הרע לעם

לתיקון היה כשנצטווה לדבר בשם ה' לאבן שיוציא מים כדיבורו בשם ה'.

ובכל זאת משה נכשל ודיבר לאבן הלא נכונה ומרוב לחץ הכה את הסלע, ולא קידש שם שמים להוציא מים על ידי דיבור בשם ה', לכן נקבע עונשו ולא עזר שהתחנן לה', ולפי"ז מובן שבחטא העגל מרומז שמשוה יכניס אותם לא"י, כי עדיין לא נקבע עונשו של משה, ומשה יכול היה לבטל את הגזירה אם היה מתקן ומקדש את ה' במי מריבה..

ויבקש להרג את משה

אבל משה רבינו לא סיפר זאת לפרעה בכדי להציל נפשו, כי לא רצה לספר לשון הרע על אותה אישה שאנוסה הייתה, ובסופו של דבר הבן של אותה אישה שמשוה רבינו חס על כבודו יצא וקילל כשיצא חייב בבית דינו של משה ולא חשב שמשוה חס על כבודו ועל כבוד משפחתו והסכים למות ולהיות שנים בגלות עבור כבוד משפחתו.

ותודתי לתלמידי יצחק מרדכי זלושינסקי מכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב, שבזכותו הגעתי לחידוש זה.

המשיכו ברוע של השעבוד ולא ישבו להתבונן שוב, כי היה נוח להם להתעלל ביהודים ברשעות.

וממילא הובר הדבר למפרע, שלא הפחד של ריבוי העם זה גרם להם להעביד את עם ישראל, שאולי יש מקום להתחשב בהם קצת שרוצים להגן על עצמם מכל סכנה אפשרית, אלא **הובר שיש כאן שנאה לעם ישראל**, וכפי שכתוב עוד לפני שישבו לגזור גזירות, **"ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף"** – ופרש"י עשה עצמו כאילו אינו מכיר את יוסף, שלכן לא רצה לחשוב טוב על עם

כך שאל אותי החברותא **במנחת חינוך רבי אלדר נתנזון שליט"א**, מדוע צדיקה כזו בת פרעה שהתגיירה מעצמה בלי שהחזירו אותה בתשובה, ומסרה נפשה להציל ולגדל את משה רבינו, מדוע לא זכתה ששמה ייכתב בתורה ורק מוזכר שמה בכתובים **בדברי הימים א' ד' יח'??**

ונראה לתרץ שהתורה רוצה להמחיש לנו את הסכנה בה הייתה בתיה שהתגיירה והצילה את מושיען של ישראל, שחיה כיהודיה בסתר ממש, עד כדי כך שכל נערותיה משרתיה מתו שלא יגלו את סודה כשהיא טובלת לגירותה, ושלא יעידו שהצילה נער יהודי.

ומשמע קצת כן **במדרש רבה שמות ה' ב'** שלכן נתלש משה מבית הוריו בגיל 12, שלא יגידו ששמע את הקוד פקוד פקדתי מעמרם אביו ששמע קהת וקהת מלוי – ואם עד כדי

הרמב"ן דברים לד' יא', כתב **שאותות** זה גילוי עתידות, **מופתים** זה שינוי הטבע תכף ומיד כמו המקל שנהפך לנחש, ואם כן צ"ע למה ה3 אותות שנתן ה' למשה המטה שנהפך לנחש והיד נצטרעה והמים שנהפכו לדם, שהם שינוי הטבע נקראים אותות ולא מופתים??

כמו כן שמת לב שבמטה כתוב **"ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתת"** – ד' יז', ואילו כלפי היד כתוב **"ראה כל המפתים אשר שמת בידך"** – ד' כא'?? ולכאורה לפי **הרמב"ן קשה וכי גילוי עתידות עושים דרך המקל?** ואכן הרמב"ן כתב שרק אות אחת נצטווה משה במטה, והוא הפיכת המטה לנחש, אלא ע"ש הניסים שיעשה משה במטה בעתיד לכן כתוב **"אותות"** לשון רבים.

משה רבינו טען שיש חילול ה' כשדיבר לפרעה ולא עזר רק נהיה גרוע יותר, ובעצם בטענתו זו היה חילול ה' עד כדי כך שביקשו מלאכי השרת להרוג את משה, ומשה נענש על זה שהקב"ה אמר לו **"עתה תראה"** ולא תראה בניסים של כיבוש לאי מלכים בארץ ישראל, כי לא תיכנס לארץ.

אבל עדיין הקב"ה מרמז לו שיש תיקון לחטאו, שעוון חילול זה יתוקן בקידוש ה', כמופיע בתחילת פרשת וארא, שה' אמר לו **"אני ה'"**, שתחזק את קידוש ה' בעולם, והזמן

יש לעיין למה נגזר דינו של משה למות בחרב פרעה? היה לו לטעון את האמת שהמצרי הראשון ויחידי שעשה עבירה עם אשת איש יהודי ולכן המצרי היכה את היהודי כשגילה סוד נורא זה, מכות נמרצות בכדי להורגו, ולא הייתה ברירה ולכן משה הציל את היהודי מיידית מרודפו.

זכה בחלק נצחי, בחיזוק האמונה והקדושה והתורה ומידות טובות, שיהודים רבים יזכו להתעלות ולטהר לבם בזכותך.
ע"י תרומתך לספרי "וטהר לבנו"
מהדורה חדשה 6 כרכים!!!

ואנא התפללו על כך שאזכה להדפיס לחתונת בני היקר באור לי' אדר א' את מהדורה זו אמנ.

דמי קדימה במחיר עלות – כ 150 ש"ח.

הנצחה = עמוד 100 דף 200 פרשה 2850 כרך 27000

כל המהדורה 140,000 – 5 הכרכים

קדימה "קח חלק בזיכוי הרבים העצום" - רבים הציל מעוון!!!

מזן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א !!! כתב הסכמה נדירה לספר, שהוא מצטרף לברכה כי הספר "מעורר מאוד" ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה.

ומזן בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות: וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך.
****כי הוא חידוש עצום וחיזוק אדיר לשבת ולנשמה**

יוחנן ריינר 106855@gmail.com [0527120333](tel:0527120333)

התורמים – הראשונים לדבר מצווה

כרך שישי "מועדים" נתרם

ע"י הרב מיכאל נודל שליט"א משיקגו ארה"ב
לע"נ זקנינו הצדיק משרידי נאוורדוק רב אהרן צבי נודעל זצ"ל

ר' חיים זיגלבוים שליט"א בן הרב שמואל זצ"ל מארה"ב תרם פרשת "פנחס".
ידידי הראל דנינו מנדב פרשת "בראשית".

וגב' ליאורה טויב מתל אביב מזמינה בין 10 ל 20 סטים
ועוד 50 אנשים כבר הזמינו את הסט החדש – אנא צרף שמך בתרומה בל"נ להדפסת הספרים בבקשה.

התשלום לא עכשיו – רק כאשר אראה שיש תרומות לרוב הוצאת המהדורה בס"ד

יהודי יקר – את האמת אתה יודע!!!

עילוי נשמת יקירך בעולם האמת, יהיה בספר שמחזק רבים והשיב רבים
וטובים מעון!!!

תרמת – באפשרותך לחלק את הספרים חינם כרצונך הטהור – לשיבות וכוללים וזיכוי הרבים אמיתי, ולא למטרת רווח!!!

ובורא עולם בקניין השלם זה הבניין, כי עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ ולא יפלא מה' דבר.